11 MART 1980 SALI 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

Demirel, basın toplantılarının üçüncüsünde, 118 günün değerlendirmesini yaparken, programlarının önemli bir bölümünün gerçekleştiğini belirtti ve kendi kendine şunu sordu "Bütün gayretler sonunda ne olmuştur?,,

BU SORUYA

"Yine kan dökülmeye devam ediliyor. Bu bir mücadeledir. Devlet ile devlet ve millet düşmanı hainlerin mücadelesidir. Anarşistlerin yaptıkları yanlarına bırakılmayacaktır,, yanıtını veren Demirel, gözaltına alınan ve tutuklananlarla ilgili resmi rakamları verdi....

39 bin kişi gözaltında
14 bin 96 kişi tutuklu

● "1961 Anayasası ile devleti ayakta tutmak hemen hemen imkânsızdı. Kuvvetler ayrılığı prensibi adeta devletin bölüşülmesi anlamında anlaşılmış, devletin tekliği bozulmuştu'.

● "12 Mart'ın tartışılmasını çok yaptım ülke rahatsızdı, anlıyorum. Ancak bu rahatsızlık bugünkü ile kıyaslandığı takdirde, neredeyse aranır ölçüdedir"

● "Af kanununu çıkarmakla devletin dibine dinamit koyanların, güpe gündüz Çankaya'nın ortasında devletin orgeneraline kurşun sıkanların yaptıkları yanlarına kâr kaldı."

● "1979 kasımındaki tabloyu hatırlatmakta fayda var. Bu bir kanlı tablodur. 2 bin 444 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 10 binden fazla olay olmuş, 10 bine yakın vatandaşımız yaralanmıştır"

İlk günkü basın toplantısında "Mal bulamayan bana başvursun" demesinden sonra kendisine telgraf yağmaya başlayan Demirel, dünkü basın toplantısında sıkıyönetim uygulamaları konusunda bilgi verdi.

"Mal bulamayan bana başvursun" demesinden sonra

Vatandaşlar Demirel'den telefon ve telgrafla yağ, çay, mazot ve sigara istiyorlar

● Çorum'a bağlı Hamdiköy Muhtarı Başbakan Demirel'e çektiği telgrafta, "Zat–ı alinizden köyümüz çiftçilerine bir tanker mazot ve bir ton gazyağı talep ediyorum. Bedeli tarafımızdan ödenecektir" dedi.

ANKARA (DEMOKRAT)

"Mal bulamayan bana başvursun" şeklindeki açıklamasının televizyondan yayınlanmasından sonra Başbakan Demirel'e sürekli telgraf ve telefonlarla siparişler yapıldığı bildirildi. Yurttaşlar, Demirel'e yaptıkları siparişlerde, özellikle, "yağ, çay ve sigara" gönderilmesini istiyorlar.

Bilindiği gibi Başbakan Demirel, üç gün önce düzenlediği basın toplan-

(Devamı 7. Sayfada)

c.5005 corum 454 65 9 3 9/30 +

demıkrat gazetesı catalcesme sok no 50 cagaloglu ıstanbul

sayın demırel basbakan dunku basın toplantısında mal bulamayan bana basvursun dıyorsunuz koyumuzde 25 e yakın traktor motorınsızlıktan calıamamakta komur alamadık kısı cıle ıcınde gecırdık gecelerı lamba yakamadık cunkı gaz yoktu zatıalınızden koyumuz cıftcılerıne bır tanker mazot ve bır ton gazyagı taleb edıyorum bedelı tarafımızdan odenecektır saygılarımla azmı ozturk hamdı koyu muhtarı corum ımza muhur

kl aynendır efm +

9 III 980 10 TELGRAF

Çorum'un Hamdi Köyü Muhtarı Başbakan'a çektiği ve mazot ile gazyağı istediği telgrafının bir örneğini de gazetemize gönderdi.

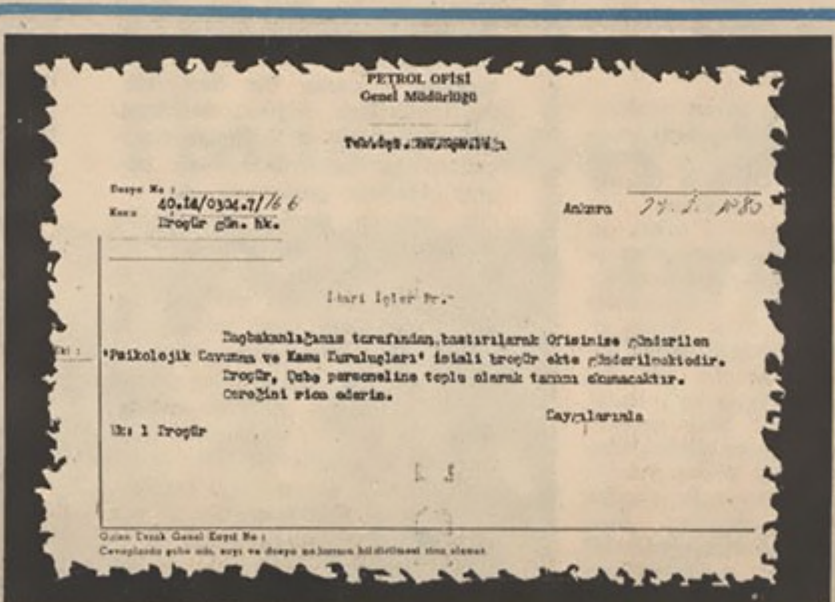
HABERİN İÇİNDEN

Başbakan gerçek rakamları mı açıkladı?

Başbakan Demirel, göreve getirildiği günlerde söylediği "100 günde herşey düzelecek" sözü ile ne anlatmak istediğini açıklayabilmek için 3 gün ard arda basın toplantısı düzenledi. Basın toplantılarının sonuncusunda Demirel sıkıyönetim uygulamalarına ilişkin olarak bazı rakamlar verdi ve "Anarşistlerle mücadeleye devam ettiklerini" belirtti.

Demirel son aylarda 39 bin 47 yurttaşın gözaltına alındığını, 14 bin 96 yurttaşın da tutuklandığını açıkladı. Başbakanın verdiği bu rakamların gerçek durumu yansıttığı öne sürülemez. Sıkıyönetim komutanlıklarının çeşitli zamanlarda açıkladıkları rakamların toplamı Demirel'in söylediklerinden kat kat fazladır. Hatta İçişleri Bakanlarının Sıkıyönetim görüşmeleri sırasında açıkladıkları rakamların toplamı bi-

(Devamı 7. Sayfada)

PETROL OFİSİ
Genel Müdürlüğü

Dosya No: 40.14/0324.7/166
Konu: Broşür gön. hk.

Ankara 27.2.1980

İdari İşler Md.

Başbakanlığımız tarafından bastırılarak Ofisinize gönderilen 'Psikolojik Savunma ve Kamu Kuruluşları' isimli broşür ekte gönderilmektedir. Broşür, Şube personeline toplu olarak tamamı okunacaktır. Gereğini rica ederim.

Saygılarımla

Ek: 1 Broşür

'Psikolojik Savunma ve Kamu Kuruluşları" adlı 'Memurun El Kitabı", devlet dairelerinde okunmaya başlandı. Küpürde, Petrol Ofisi'ne konu ile ilgili yazılan Bakanlık yazısı görülmektedir.

Kamu kuruluşlarında "Psikolojik savunma" kursları başladı

● Psikolojik savunma ve kamu kuruluşları adlı "Memurun El Kitabı"nda, "Özel teşebbüs hürriyetine karşı yürütülebilecek sosyalist ve komünist propagandaları ve faaliyetleri reddetmek görevindeyiz" deniyor

HABER MERKEZİ

Başbakanlıkça hazırlanarak basımı yapılan ve devlet memurlarına dikkatli okumaları koşuluyla dağıtılan "Psikolojik Savunma ve Kamu Kuruluşları" adlı Memurun El Kitabı'nın devlet dairelerinde topluca okunmasına başlandı. Yukarıdaki belgede de görüldüğü gibi, bu konuda çeşitli kamu kuruluşlarında yetkililer, memurları bu kitabı okuyup tartışmaya zorlamaktadırlar. Memurlar, bu toplu okuma seanslarının devlet dairelerinin ve işyerlerinin faşistleştirilmesi amacına hizmet ettiğini ve kamu kuruluşları çalışanlarına varolan düzeni zorla benimsetmeye ve savundurtmaya yönelik olduğunu belirtiyorlar.

HABERİ 7 SAYFADA

12 Mart protesto ediliyor

HABER MERKEZİ

12 Mart'ın 9. yıldönümü yaklaşırken çeşitli protesto gösterileri düzenlendi.

İzmir'in çeşitli semtlerinde gösteri yapan gruplar, üzerlerinde 12 Mart'ı protesto eden yazılar bulunan pankart ve kartonları kentin çeşitli yerlerine astılar. Güzelyalı Karakolu, Faikbey Durağı ve Hakimbey Durağı civarındaki troleybüs tellerine üzerinde "12 Mart'lar mücadelemizi engellemeyecek-Devrimci Yol" yazılı kartonlar asıldı. Asılan kartonların indirilmesi sırasında trafiğin uzun süre aksadığı görüldü. Hatay semtinde Amerikan Kız Koleji yakınlarına da üzerinde 12 Mart'ı protesto eden sözlerin yazılı olduğu pankartlar asıldı. Pankartlar daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından indirildi.

İstanbul'un çeşitli semtlerinde de üzerinde 12 Mart'ı protesto eden

(Devamı 7. Sayfada)

Ardanuç ilçesinde aylardır köylerden inen halk benzin istasyonlarının önünde gece gündüz gaz bulabilmek için kuyrukta bekliyor.

Ziya-Ül Hak: Amerikan yardımları seçim kampanyasının bir parçasıdır

BONN (AA)

Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül Hak, Afganistan'ın işgali üzerine ABD'nin verdiği sözlerini yetersiz bulduğunu ve gerçek bir garantiden çok "bir kampanya konusu" olarak gördüğünü bildirdi.

Federal Almanya'da yayınlanan "der Speigel" dergisine bir demeç veren Ziya Ül Hak, Carter

(Devamı 7. Sayfada)

Trabzon'da katliam girişimi: 1 ölü, 4 yaralı

Askerlere ateş açan faşist silahla yakalandı

● Ankara'da arkadaşını vuran faşist yakalandı

● İçel Mut'ta 3 kişi yaralandı.

● Yaşar Değerli öldü.

● Milas Halk Gecesinde iki kişi yaralandı.

● Rize'de Genel–İş bombalandı.

HALK ÖĞRETMENİNE SAHİP ÇIKIYOR

'Görevden el çektirilen öğretmenler iade edilsin'

● Şereflikoçhisar Okul Aile Birliği Cumhurbaşkanı'na telgraf çekti

ANKARA (DEMOKRAT)

Milli Eğitim Bakanlığı'nın başlattığı yoğun öğretmen kıyımının, öğrenimin aksamasına neden olması üzerine, öğrenci velileri öğretmenlerine sahip çıkmayı sürdürüyor.

Şereflikoçhisar Lisesi Okul Aile Birliği de öğretmenlerine sahip çıkarak, Cumhurbaşkanı ve öteki yetkililere gönderdiği telgrafta, öğretmen-

(Devamı 7. Sayfada)

Köy-Koop Başkanlığına yeniden Nedim Tarhan getirildi

ANKARA (DEMOKRAT)

KÖY–KOOP Genel Başkanlığı'na yeniden Nedim Tarhan getirildi.

KÖY–KOOP'un 24–25 Şubat tarihlerinde Ankara'da yapılan 6. Genel Kurul toplantısı sonuçlarına muhalefet itiraz etmişti. Bunun üzerine tüm birliklerin katılımıyla önceki gün yapılan Genel Kurul'da bazı CHP'li ve devrimci delegelerin oluşturduğu muhalefet grubu toplantıyı terk ettiler. Daha sonra yapılan seçimlerle KÖY–KOOP Genel Başkanlığı'na yeniden Nedim Tarhan'ın getirilmesi oy birliği ile kararlaştırıldı.

Nedim Tarhan,(Adana KÖY–KOOP Başkanı, Başkanlığı'ndaki KÖY–KOOP yeni Yönetim Kurulu şöyle:

Nedim Tarhan (Adana KÖY–KOOP Başkanı) Selahattin Kok (Tokat) Nurettin Almasulu (Malatya) Bekir Dalgalı(Kırşehir) Ahmet Ali Arslan

(Devamı 7. Sayfada)

SERMAYE PİYASASI HAREKETLENDİ

OYAK, Santral Mensucat ve Eczacıbaşı yeni hisse senedi çıkardı

ANKARA (DEMOKRAT)

AP azınlık hükümetinin büyük sermayeye tanıdığı geniş olanakların ilk yansıması olarak, ülkemizin önemli holdingleri hisse senedi ve tahvil çıkarmaya başladı.

Menkul kıymetler ve kambiyo borsası hazine Komiserliği'nin dünkü resmi gazetede yer alan ilanlarına göre 7 kuruluş tahvili borsa kotuna alındı ve Eczacıbaşı'nın sermaye artırımına gitmesi nedeniyle çıkardığı 120 milyon liralık hisse senedi borsa kotunda gösterildi.

İdare merkezi İstanbul'da bulunan Oyak Yatırım Holding tarafından çıkartılan 0/025 faizli

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİ 5. SAYFADA

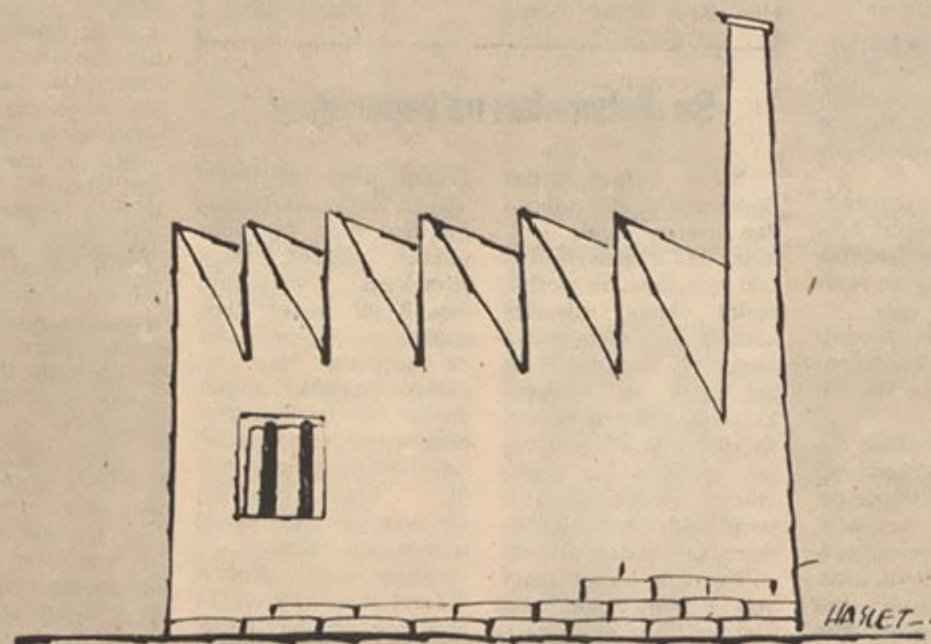
"Dövizle askerlik yasa tasarısı" bugün ele alınıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Millet Meclisi Genel Kurulu, 11 günlük aradan sonra bugün saat 15.00'de toplanacak.

Millet Meclisi Genel Kurulu. 1980 mali yılı

(Devamı 7. Sayfada)

DEMİREL, "REFAHIN ŞARTI ÜRETİMDİR" DEDİ.

Gazi Eğitim öğrencilerinin velileri toplu gidişi zorunlu görüyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Gazi Eğitim Enstitüsü öğrenci velileri, çocuklarının can güvenliğinin sağlanabilmesi için toplu gidişin zorunlu olduğunu, ancak öğrencilerin her sabah güvenlik kuvvetleri tarafından dipçik ve su sıkılarak dağıtıldı-

(Devamı 7. Sayfada)

Okuldan 40 öğretmen sürülünce

Kepirtepe Öğretmen Lisesi'nde öğretime süresiz olarak ara verildi

HABERİ 7. SAYFADA

Konya Meslek Lisesine sürülen

Van Sağlık Koleji öğrencileri can güvenliği için CHP'ye başvurdu

HABERİ 7. SAYFADA

AKLA KARA

Kızmasına kızar da...

EMİL GALİP SANDALCI

Bazan Demirel kızıyor. İnsandır kızar, Başbakandır,kimbilir bizim bilmediğimiz daha neler neler bilir, daha çok kızar. Hele, çok kızdığında TV kameraları karşısında ise ve bu gibi durumlarda, yüzüne -sanki ıkına sıkına- verdiği dramatikimsi-sertimsi, süzük,hem çok uzaklara doğru bakıcı, hem de delip geçici, kasık , "Ben bu bakışın bilincindeyim, sizde bilincinde olun" deyici bakışı da yerleştirmişse, artık bir başka yoğunlukta kızar: "Namussuzlar, alçaklar, hainler" falan der. Üstelik, bunu öyle bir zamanlama ile öyle bir olayda ya da durumda der ki, tüm bu sıfatları giyinmeyi göze almadan, "Ağır ol üstad... molla desinler" bile diyemezsiniz. İyisi mi, iş bu noktaya geldi mi, tartışmayacaksınız. Varsın desin. Nitekim, geçen akşam dedi:

–Bunlar alçaktır, namussuzdur, haindir.

O sırada, kapı önünde çamura batmış ayakkabılarımı çıkarmakta olduğumdan sesini duyuyordum, ama ekrandaki yüzünü göremiyordum. Tam ayakkabının tekinden kurtulmuştum ki, gazetecilerden biri yeni bir konuya geçti ve ekonomik bir soru soruverdi.

İşte orada, o zaman, yakaladım .

Az önceki ateş püsküren, gergin ses gitmiş,yerine güleç bir yüzü taze simit gevrekliğinde rahat, gevşek ses tonu gelmişti.

Doğrusu, böylesine ani bir ısı değişikliğine, tren rayları bile dayanamaz, çatlardı. Ne ki, politikacı dediğimiz alışıktır. Bir şey olmaz onlara..

Ne oldu ise bize oldu. Ayakkabının teki elde, teki ayakta daldık salona. Televizyonun karşısına geçip bir nutukta biz attık:

"İnsaf be ahretlik! Sen ki en büyük sorumlusun. Bu gibi durumlarda elbetteki alkış tutacak değildin. Celâllenmek gerekirdi. Anladık celâllendin. Zaten işin bu yönünü tartıştığımız yok. Kükre kükreyebildiğince. Ama, tanrı aşkına, şu ünlü film şirketi M.G.M'nin yapaylaşmış aslanına benzeme lütfen. Bak, hemen hemen on beş yıldır ya Başbakansın ya da muhalefet lideri. Bunca yılın zengin deney birikimi ile kamuoyu karşısında içtenlikle davranmanın önemini bilirsin. Hadi,diyelim ki, politikada içtenlikli davranış pek çoklarınca saflık sayılır.Ama, bulunduğun koltukta, hiç olmazsa nesnel davranmak zorunluluğunun bilincindesindir. Nesnelliğe dayanmadan güvenilebilirlik kazanmanın ve sorunlara doğru yaklaşım sağlayabilmenin olanaksızlığını da bilirsin.

Öyle ise, be aslanım! Neden hep bir yöne doğru kükrersin?

...namussuzlar, hainler, alçaklar.

1 Mayıs 1977'de Taksim Alanı'nda yüzbinlerce insana kurşun yağdıranlar hiç mi alçak değildi?

Kahramanmaraş'ta düzenlenen soykırım nasıl bir hainlikti?

Kahpece öldürülen onca değerli bilim adamı, gazeteci, öğretmen, avukat bir yana; örneğin, Savcı Öz ile Emniyet Müdürü Yurdakul'u görevleri başında şehit edenler namussuz değil mi idi?

Üniversite meydanlarına, öğrenci kafeteryalarına, kahvehanelere, havaalanlarına, tren istasyonlarına, posta paketlerine en güçlü bombaları yerleştirip onca insanı havaya uçuranlar, koldan-bacaktan-gözden edenler nedir?

İnsanlık dışı sorgulama yöntemleri ile, vatandaşın önüne ardına cop sokarak, döverek, falakaya çekerek, elektrik vererek binlerce can yakan, yüzlerce can alan canavarlara; bütün bunları yaptıranlara; yapanlara göz yumanlara; bilmezlikten görmezlikten, duymazlıktan gelen vurdum duymazlara ne denir?

Ey başını dostum. Vicdanının üstüne. Ve dinle!.."

GÜNÜN YAZISI

Baskının niteliği

Murat BELGE

Geçen hafta, egemen sınıfların bir program çerçevesinde birleşerek yeni bir saldırı dönemi başlattıklarını söylemiştim. Bu hafta, bu sürecin bazı özellikleri üstünde duralım. Egemen sınıfların "saldırısı" denince bundan ne anlaşılır? Şüphesiz, eline sopayı alıp sağa sola saldırması anlaşılmaz. Saldırı, ekonomik düzeyde temellenir. Ana hedefi daha çok birikim ve daha çok yatırım ve daha çok kârdır. Bu işler sıkıntılı bir ekonomik yapı içinde oluyorsa, geniş kitlelerin olup bitenlerden kötü şekilde etkilenmemesi imkansızdır. Bu nedenle, gelebilecek tepkilerin baskıyla önlenmesi, tepkilerin oluşumuna önayak olabileceklerin de durdurulması gerekir. "Saldırı" bu düzeyde cisimleşir, somutlaşırken, aynı zamanda da politik düzeyde uygulaması burjuvazinin dışındaki (yandaşı) ellere geçer. Dolayısıyla, ekonomide yapılanların "bütün toplum için"yararlı olduğu konusunda, yaygın bir propaganda da gerekmektedir.

Ama bunu söylemek de fazlasıyla genel. "Baskı"dediğimiz şeyin türleri var. Bir ekonomik saldırı, alışılmış yönetim biçimleri içinde gerçekleşebilir mi? Bu soru, her ülkenin somut tarihi koşulları içinde değişik biçimlerde cevaplandırılacaktır. Bizim yetmişlerin ortalarından sonra içine büsbütün düştüğümüz bunalımın, bir egemen sınıf saldırısıyla çözülmesi ve bir yeni yapılaşmaya gidilmesi, alışılmış yönetim biçiminin toptan değiştirilmesine de yolaçabilirdi. Bilindiği gibi, egemen sınıflar, faşizm veya askeri diktatörlük gibi yönetim biçimlerine buna benzer durumlarda başvurmuşlardır.

Zaten bunalım boyunca bunlar ve başkaları, Türkiye'de söylendi durdu; hala da söyleniyor. Varolan politik partiler, değişik ideolojileriyle, bunalımı nasıl çözecekleri konusunda egemen sınıflara programlarını sundular. Biri önüne geleni öldürerek, getirmeyi vaad ettiği "etkili" çözümün örneklerini verdi. Bir başkası , "iş barışı" ve "sosyal-demokrasi" yoluna aday oldu. Bir ötekisi, ortak bir dini bilinç yaratılmasıyla, "milli" bir doğrultuda, ezilenlerin ezenlere daha büyük bir iç rahatlığıyla hizmet edeceğini söyledi v.b., v.b. . Şu anda Adalet Partisi iktidarda. Kabul etmek gerekir ki, bu alıştığımız anlamda düzeni şimdiye kadar en iyi temsil etmiş partidir. Şu anda iktidarda bulunması, çözümün faşizmde, askeri diktatörlükte filan değil, düzen içi bir alternatifte bulunduğunun kanıtıdır. Ama bu düzen-içi alternatif, düzenin en büyük kargaşalık içinde olduğu ve kargaşalığı atlamak için büyük bir baskı dozuna (egemen sınıf açısından) gerek duyulduğu bir anda hükümet olmuştur. Bu demektir ki, AP hükümeti düzen içinde mümkün olan en sağ ve en baskıcı araçları temsil edecek, hatta kimi zaman değişik yönetim biçimleriyle karışımı bile deneyebilecektir. Belirlediği programın ardında, oluşturmayı başardığı egemen sınıf ittifakının özü bunu gerektirmektedir. Çünkü anlaşılıyor ki, AP hükümetinin programı bir yanda tekelleşmiş büyük burjuvazinin öncelikle ekonomik talepleri ile öbür yanda da orta ve belirli küçük burjuvazi kesimlerinin öncelikle politik güven taleplerine cevap veriyor. İttifak, kimilerinin-ve bu arada Latin Amerika'dan söz eden Ecevit'in- düşündüğü gibi çok dar görünmüyor aslında.En azından birtakım beklentilerin henüz canlı olduğu şu evrede.

Kapitalizmin politik temsilcileri pragmatiktir. Akıllarına koydukları somut hedefe ulaşmak için, ellerinin altında buldukları her güçten yararlanırlar. Atılımını büyük ölçüde kaybetmiş görünen faşist hareket de bu güçlerden biri. Ama varolan dengeler ve ittifaklar gereği şimdiki hükümetin de genel doğrultusunun bu tür sağ radikalizme değil, geleneksel devlet güçlerinin baskısına yaslanmak olacağı düşünülebilir.

Haftaya, ışçi sınıfı ve sosyalist hareket açısından olaya bakmaya çalışacağım.

Cemal IŞIK
(1060)

O öldü
Uzun söz gerekmez.
Her devrimci yaşarken
Zaten biraz hayata nişanlı
ölüme sözlü

Anısını emekçi halkımızın devrimci yolundaki mücadelesinde yaşatacağız.

FATSALI DEVRİMCİ
TEKNİK ELEMANLAR

HALKIN DİLİNDEN

Konya'da vali yok mu?

Konya'da işimiz olduğundan dolayı 2 Mart 1980 günü saat 11.00'de Konya garajına geldik. Daha otobüsten inmeden 6 kişi otobüse bindiler ellerindeki gazete ve kitapları herkese dağıttılar. Tabii zorla verdiler. Bize verdiklerinde gazeteleri kitapları koltuğa koyduk. İnerken faşistin biri bizim kitapları ve gazeteleri almamızı, almazsak bizi döveceğini söyledi. Biz paramızın olmadığını söyledik. İnerken bize çelme takıp otobüsten aşağıya attılar. Dışarıda bulunan 25-30 faşist üzerimize yürüdüler. Bizler ne kadar olay çıkarmamak istediysekte etrafımızı sardılar, kımıldayamadık. Ellerinde kağıtlara sardıkları demir çubuk ve sopaları ile bize saldırdılar. Garajda bulunan halk müdahale etmek isteyince, halka silah çekip tehdit ettiler.

O sırada fırsatını bulup faşistlerin arasından kurtulup kenarda seyirci gibi bakan polislerden yardım istedik. Bir polisin bana verdiği cevap hayli ilginçti. "Siz komünistsiniz bizlerden yardım istemeyin. Hadi sen git de şimdi Ecevit'ten yardım iste" dedi.

Ben o anda kalabalık halk topluluğundan yardım istedim ve çoğunluğu doğulu olan halkla faşistlerin üzerine yürüdük.

Faşistler silah çektiler 10-15 el ateş ettiler.

Birimizin sırtı zincir izleri içindeydi, çoğumuzun kafası ağzı kan içinde, kimimizin elbisesi yırtık her tarafımız perişan olmuştu. İki arkadaşımız yerden kalkamayacak halde idi.

Halkımızın da yardımı ile arkadaşlar kendilerine gelmesi için elimizden gelen çabayı harcıyordu. O anda faşistler tekrar toplanıp slogan atarak üstümüze geldiler. Tam bu sırada iki münibüs polis geldi. faşistler duraksadılar. Fakat gene de halk düşmanlıklarının en açık bir ifadesi olan "ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız" sloganlarını atıyorlardı.

Polisler bizim hastaneye gitmemiz gerektiğini söyleyip bizleri garaj otobüsüne bindirdiler. Adana'lı yolculardan iki kişi polislere,"size gerek yok. Bu arkadaşları biz hastaneye götürürüz" dediler. Bunun üzerine polisler onları da alarak doğru merkez karakola götürdüler hepimizi. Bizleri nezarethaneye çekip Konya'da ne işiniz var, ne diye olay çıkartıyorsunuz, hanginiz ateş etti diye sorular sorarak hepimizi dövdüler. Sonra bizleri savcılığa götüreceklerini söyleyip kelepçe taktıktan sonra bindirdikleri otobüsün içinde de yarım saat sopalarla, coplarla dövdüler, Ankara-Konya yolu üzerinde bizi o halimizde bırakıp gittiler.

Bu olay Konya garajında hemen her gün tekrarlanmaktadır. Şimdi soruyoruz: Konya'da vali yok mu?

KONYA'DAN
BİR GRUP
DEVRİMCİ

Fırın işçilerinin örgütlü mücadelesi engellenemez!

Bizler, yıllardan beri fırın işverenlerinin her türlü baskı ve sömürüsü ile karşı karşıya kalan, gangster ve faşist sendikalar faciası ortamında bugüne kadar örgütsüz ve dağınık oluşumuz sonucunda sömürüye maruz bırakılan, İzmir fırın işçileriyiz....

İzmir fırın işçileri olarak hiçbirimizin, sigorta primleri ödenmez. Her gün 15-16 saat fazla çalıştırıldığımız halde, mesai paralarımız verilmez. İş elbisesi, ayakkabı, havlu, sabun, senelik izinlerimiz, ölüm ve doğum parası, yıllık ikramiye ve yakacak parası gibi hiçbir sosyal hakkımız verilmemektedir.

durumumuz kısaca böyle olduğu halde, fırın işverenleri sendikası başkanı: "İşçi ücretleri arttığı için ekmeğin gramajını düşürdük" diyebilme cambazlığını yapmış ve yapmaktadır. Fırın işçileri olarak çok iyi bilmekteyiz ki, Türkiye'nin neresinde olursa olsun, bir ekmeğin tüm maliyeti (yapılan bütün masrafları çıktıktan sonra)en fazla 3 lirayı bulmamaktadır. (Tabii bize zorla noksan hamur tarttırdıklarını hesaba katmadık!)

Bu maliyet tespitimiz bugünkü un fiyatları ve işçi ücretlerine göre de olsa yıllardan beri halkımıza bir ekmek maliyetinin iki-üç katı fazla fiyat ile satılmış veya sattırılmıştır!..

Bu yüzde iki yüz oranındaki kârın tümü, üretiminde hiç katkısı olmayan fırın patronlarının cebine girmektedir.

Yukarıda sıraladığımız bu haklarımızdan her hangi birini istediğinden dolayı yüzlerce fırın işçisi arkadaşımız halen işsiz olduğu gibi, hiç bir fırın işvereni tarafından da işe alınmamaktadır. İşyerlerinde çalışan yüzlerce fırın işçisi arkadaşımız ise patronları tarafından işsiz bırakılma tehditleri altında metazori çalıştırılmaktadır...

Bu durumumuzu, üyesi olduğumuz Tek Gıda-İş Sendikası İzmir Şube yetkilileri çok iyi bildikleri halde yıllardan beri, hiç birine çözüm getirmemiş, aksine bizi haksız çıkarmaya çalışmışlar ve çalışmaktadırlar...

Fırın işçileri olarak

Sonuç olarak gerek fırın patronları gerekse onlarla her toplu sözleşmede uzlaşan, patronların çıkarları için biz İzmir fırın işçilerini satan gangster ve faşist sendikacılar unutmamalıdır ki, bilinçlenen ve örgütlenen fırın işçileri bunlara izin vermeyecektir.

İzmir Fırın
İşçileri Birleşme ve
Dayanışma Derneği
(İFİD) Üyeleri

Ceylanpınar halkı sesleniyor

Önce şurası malum, bu kasabada faşist yoktur. Aylar önce Ziraat Meslek Okulunu dağıtıp öğrenci, öğretmen ve müstahdemleri sokak ortasına atıp karargah yaptılar. Altı aydan beri Ceylanpınar'da seri baskılar devam ediyor. Şehre girebilmek için sanki hududtan geçiyor gibi, bir pasaport verseler o eksik, soruyoruz. Basın nerede? Sokak ve cadde başlarından geçip geçemeyeceğimiz kuşkusu ile çarşıya kimse çıkmıyor. Evet suç. En büyük suç Devlet Üretme Çiftliği'nde 3.500 lira ile çalışmak ve bu halkın en büyük suçu.

Yetmiyor, gece saat 2 -3 evlere baskın, kocası bulunmayan kadınlara hiç bir yerde rastlanmamış küfürler yapılıyor. Bir takım insanlar çıkarları için isim vererek işkence yaptırmak gibi yollara başvuruyorlar. Bilhassa Demirel'in hükümeti kurmasından itibaren bu baskılar daha da sıklaştı. Caddelerin ortasında rastgele tutup dövüyorlar ve bütün çarşıdaki halkı eller yukarı diyerek saatlerce yüzleri duvara dönük eller ensede bekletiyorlar.

Savaş halindeki esirlere bile yapılmamış şeyler uygulanıyor. Ağalar hortladı, Güney Doğu'nun en büyük ağası yine sahnede. B una da bir takım "sorumlular" emir veriyor. Mesela: M.Celal Bucak'ın köy ve arazisine traktör ve sürücü gönder toprağı eksinler." diyorlar. Ceylan Pınar D.Ü.Ç. müdürü devletin traktörlerinin sürücüsünü temin edememişken.

CEYLANPINAR
HALKI

İşsizler ordusu

Halkın dilinden sayfasında genellikle çalışanların, işçi veya köylülerle küçük memurların sorun ve dileklerini okuyoruz. Oysa ki ülkede iş bulamayan, çalışamayan, günlerdir, aylardır, yıllardır iş arayanlar var...

Ben İstanbul'da özel bir firmada çalışan bir memurum. Gün geçmiyor ki, bir kaç tanıdığım, yakınları için elinde kartvizitli adamlar göndermesin. Bunlar o kadar çok ki, 2-3 milyon falan değil, çoluğu çocuğuyla en az 7-8 milyon... İçlerinde yüksek okul mezunlarından hiç okuma yazma bilmeyenlere kadar uzananlar var... Hepsi acı içinde, hepsi hınçlı, hepsi düşünceli...

Demokrat Gazetesi bunların sesini duyurmak iş bulmak için çırpınışlarını, baş vurdukları yerleri, muhatap oldukları muameleleri dile getirmeli... Kendi ağızlarından, kendi yazılarından veya röportajlarla duyurulmalı... Veya bir kampanya açılmalı...

MUSTAFA ÖZER
ŞİŞLİ

Gözyaşsız soğanlar ve bir fabrika

Bu günlerde televizyonda yeni bir reklam yayınlanıyor. Her reklamda görülen, yaşamımızın kolaylaşması için tüketim mallarını almamızın yeterliliği (!) Evet, bu reklamda da kural değişmiyor. Kapitalizmin piyasa ekonomisi hızla işletiliyor. Soğanı ağlayarak soymayacaksınız artık! Ya da ansızın gelen konukları ağırlamada hiç bir güçlük çekmiyeceksiniz! ...... çeşitlerini siz de deneyin! Şimdi bunların hangi emeklerle, gözyaşıyla, kanla, terle üretildiğine bakalım. Pek iştah açıcı olmasa da...

Çanakkale'de kurulmuş bir sebze kurutma fabrikası var. İşçilerin günde 12 saat asgari ücretin bile altında çalıştığı bir işyeri. Çoğu 13-16 yaşlarında kız çocuklarının çalıştığı, üç vardiyalı bir fabrika. Yani günün 24 saati emeğin, dal gibi bedenlerin tüketildiği bir yer. Hem de yok pahasına.

Fabrikada çoğunlukla mevsimlik işçi çalıştırılır. Bu patronun çıkarına bir olgu. Mevsimlik işçiler hem daha ucuz çalıştırılır, hem de örgütlenme (sendika v.b) durumunda işine son vermek daha kolaydır. İşyerinde bir de Türk-İş'e bağlı bir sarı sendika var.

İşyerinde çalışma koşulları çok kötü. Isınma sorunu çözümlenmemiş. Hele kışın salça, balık konservesi bölümünde çalışanların sağlık durumlarının kısa zamanda bozulması olağan şeylerden.

Şu anda fabrika bütün işçileri işten çıkartmış durumda. Hiç bir neden göstermeden. Sendikada ses yok. Bunun nedeni, işçilerin yeni bir örgütlenme çabasında olmalarını patronun önlemek istemesidir. Ama ne zamana kadar? Patron tatlı kârdan vazgeçemiyeceğine göre, er geç zafer büyük bedellerle kazanılacak. Şimdi patron üretime devam ediyor. Ama fabrikada değil. Evlerde kaçak olarak kurduğu tezgâhlarda paketleme yaparak soyguna devam ediyor.

Bunları biliyor musunuz? Hayır, diyorsanız, öyleyse soğanı gözyaşı dökmeden, konuklarınızı rahat rahat karşılayabilirsiniz!..

ÖZGÜR GÜDER
ÇANAKKALE

Bu diplomaları ne yapacağız?

Bizler, çarpık eğitim düzeninde sanat okullarından mezun olmuş işçileriz. Bu okullara girmekteki amacımız, bir meslek sahibi olmak, ailemize katkıda bulunmaktı. Sanat okullarında 3 yıl her türlü iş kazasına karşı sigortasız makinalarda yüzbin liralık iş yaparak çalıştık. Bir çoğumuz iş kazası geçirdi, sakat kaldı kendi olanaklarımızla tedavi olduk.

Şu anda burjuvazinin bize verdiği diplomalar var, var fakat hiç bir işe yaramıyor, işe giremezsin. Giremezsin çünkü örtülü MC'nin sağlam(!) kişilerinden kart almak zorundasın. Yüksek okula girme şansı az, çünkü yüksek okul fen puanı istiyor. Sanat okullarında ise fen diye bir ders yoktur. Yüksek okula girmekten vazgeçtik, bize 3 yıl meslek dersi gösterdiler. Şimdi ise ne yaparsan yap diyorlar. Çoğumuz doğru dürüst bir iş bulamadı orda-burda (hatta sigara, simit satışı, işportacılık) hiç bir güvenliği olmayan, geleceği belirsiz işlerde çalışmaktayız.

Bizler sanat okulları mezunları olarak, bütün bunların nedeni olarak bu düzeni görüyoruz. Ve bunun değişmesi için mücadele ediyoruz.

BİR GRUP İŞSİZ
SANAT OKULU
MEZUNU

DÜŞÜNCE ALANI

Kadınların örgütlenme sorunu üzerine

Ayşenur DERİN
(İktisatçı)

GELİŞMİŞ kapitalist ülkelerde, kadının toplum içindeki ezilmişliğinin bilincine varılması ve kadınlara erkeklerle eşit haklar tanınması mücadelesi 1789 Fransız İhtilaliyle başladı, 19. yüzyılda devam etti. Burjuva kadınların öncülüğünde yürütülen bu hareketler, 20. yüzyılın başında, özellikle kadınlara oy hakkının tanınmasına yönelik, militan eylemleri gündeme getirdi . Kadınlar, bu mücadeleleri sonucu bazı kazanımlar sağladılar ama yalnızca kendi sınıflarının kadınları, mülk sahibi kadınlar için geçerliydi bunlar.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları olan Marx ve Engels, çalışmalarında, kadın sorununun özel mülkiyet ve sınıflı toplumlarla olan bağıntısını ortaya koymuş, kadınların kurtuluşunun ancak sınıfsız toplumda gerçekleşebileceğini, emekçi kadınların kurtuluş mücadelesinin, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğunu açıklamışlardır.

Bugün gelişmiş kapitalist ülkelerde kadınların erkeklerle eşitliğini savunan güçlü feminist (kadıncı) akımlar vardır. Feminizm kendi içinde reformist eğilimlerden anarşist eğilimlere kadar çok değişik çizgileri içeren bir harekettir. Bu hareketlerin doğması ileri kapitalist ülkelerde de kadınların gerçekten bir eşitsizlikle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Ancak egemen sınıflar bu tepkici hareketleri kendi potalarında eritmeyibaşarmışlardır. Bazı feminist hareketler, verdikleri mücadele sonucu, kadınlara yeni haklar elde edebilmekte, ama sorunu düzen sınırı içinde ele aldıklarından gerçek kurtuluş yolunu gösterememektedirler. Bu durum burjuvazinin işine yaramakta, sorunu bir kadın-erkek çelişkisi gibi sunarak işçi sınıfının kendi içindeki dayanışmasını yok etmeye çalışmaktadır. Kimi feminist hareketler ise, kurulu düzene karşı olduklarını, "kadınların özgürlüğü" sorununun ancak yeni bir toplumsal düzende çözümleneceğini savunmaktadırlar. Buna karşın, erkekleri "düşman" ilan ederek nesnel olarak burjuvazinin yanında yer almış, işçi sınıfının egemen sınıflara karşı verdiği mücadeleyi bir ölçüde zayıflatıcı rol oynamışlardır. Bu nedenle, feminist mücadele devrimcilerin kesinlikle onaylıyamayacağı ve kadınların kurtuluşuna yönelik mücadele içinde sayamıyacakları "tepkici" bir akım olarak değerlendirilmelidir.

Kapitalist ülkelerde feminist hareketler giderek farklı anlamlar kazanırken ülkemizde burjuvazinin kurduğu kadın örgütleri vardır. Bunlar kadınları düzen sınırları içinde kalarak, yasalarla belirlenen haklarını savunmak için bile en ufak bir çaba harcamazlar. Genellikle siyasi iktidarların uygulamalarını meşrulaştırma ve çeşitli kesimlerin muhalefetlerini duygulara seslenerek törpülemeye çalışırlar. 9 burjuva kadın örgütünün biraraya gelerek üniversite işgalleri konusunda yayınladığı şu bildiri buna bir örnektir:

Türk Ev Kadınları Derneği öncülüğünde biraraya gelen dernekler, Türkiye Köylerini Kalkındırma Der. Kadın Grubu, Türkiye Milliyetçi Öğretmenler Der. Kadın Grubu,Altındağ Halk Eğitimi ve Sosyal Kalkındırma Der.,Kadın Gücünü Değerlendirme Der., Milliyetçi Türk Kadınları Der. AP Kadın Kolları Teşkilatı, Güven Partisi Kadın Kolları Teşkilatı, MHP Kadın Kolları Teşkilatı. Bildiri ise şöyle:

"Türk milletinin, milletlerarası ittifaklar içindeki yerini sarsmak amacıyla NATO düşmanlığını,demokrasi ve düzen aleyhtarlığını,sistemli bir şekilde işleyen milletlerarası komünist tahrikçileriyle açıktan açığa işbirliği yapan bazı öğretim üyeleri ve yardımcıları hakkında üniversitelerimizi zecri tedbirler almaya davet ederiz.(...) Üniversitelerimizi komünist ihtilalin yuvası haline getirmek isteyenlerin ne öğrenci ne de öğretim üyesi olarak devlet çatısı altında barınmalarına Türk anası ve Türk kadını olarak imkan vermeyeceğiz."

Bu gibi örgütler aynı zamanda, toplumda birtakım kişiler alabildiğine bolluk içinde yaşarken,çocukların, düşkünlerin ve sakatların yaşadığı sefalet ortamını gülünç yardımlarla düzeltme gibi bir aldatmacayı üstlenirler. Kermesler, çocuk baloları,kampanya vb. faaliyetler hem nicelik olarak bir değer taşımaz hem de yalnızca bir gösteriştir.

Faşist ideolojide ise kadın zihinsel ve bedensel olarak erkekten daha aşağı görülür. Eğer sanayinin gereksindiği yeterli işgücü yoksa, kadının çalışması uygundur. Çünkü kadının temel görevi evlenmek ve mümkün olduğunca çok çocuk sahibi olmaktır. Bu durumda şartlar zorlamadıkça kadının çalışması doğasına aykırı görülür.

BU DÜZENDE MÜMKÜN MÜ?

Alman sosyalistlerinden August Bebel'in bir sözü vardır: "Kapitalizmde yasal eşitlik sağlansa bile, evliliğin sonucu olan cinsel tutsaklık, fuhuş, kadının erkeğe bağımlılığı, kadının iş hayatında sömürülmesi ortadan kaldırılamaz" diyor. Kısacası,sorunun kapitalist düzende çözülmesi olanaksızdır. Bunun bilincinde olan sosyalist kadın örgütleri,kadınların mücadelesini, işçi sınıfı mücadelesiyle bütünleştirerek sürdürmeye çalışıyor.

Burada şu soru sorulabilir: Ayrı kadın örgütlenmesi gerekli midir? Kadınlar erkeklerle birlikte, ekonomik-demokratik mücadele için sendikalarda ve derneklerde , politik mücadele için siyasi partilerde örgütlenemezler mi? Kadınlara özgü sorunlar olduğu sürece kadınların ayrı örgütlenmesi kaçınılmazdır.Kadınlar, elbette demokratik kitle örgütlerinde ve siyasi örgütlenmelerde yer alacaklar, bu örgütler de kadınların sorunlarının çözülmesi doğrultusunda mücadele vereceklerdir. Ancak bunların kadın sorununu ele alışı, özellikle demokratik kitle örgütlerinde kendi çalışma alanlarıyla sınırlı olduğundan doğrudan kadın sorunlarından yola çıkarak, kadınları özellikle hiç bir demokratik örgüte katılma olanağı bulunmayan ev kadınlarını örgütleyecek, kadın örgütlenmelerinin varlığı zorunludur.

Dünya devrimci pratiği,kadınların emekçi halkın kurtuluş mücadelesine katılmasında önemli rolü olan bu tür kadın örgütlerinin örnekleriyle doludur. Bu örgütlerin işlevleri, iktidarın devrimciler tarafından ele geçirilmesinden sonra da bitmemekte, sosyalizmin kurulması sürecinde kadınların sorunlarının çözülmesi için aktif mücadele vermeleri gerekmektedir.

NASIL OLMALI?

Ülkemizde de, sorunu bu bakış açısıyla ele alan, kadınların sorunlarından yola çıkarak onları örgütlemek ve halkın kurtuluş mücadelesine katmak çabası gösteren dernekler kurulmuştur. Ancak bunların hiçbiri kadınları sorunları çerçevesinde biraraya getirecek çözümleri doğrultusunda etkin mücadele verebilecek düzeye ulaşamamıştır. Bunun yanısıra, bu kadın örgütleri ,feminist akımlarla aynı çizgide görülebilecekleri kaygısıyla, kadınların içinde yaşadıkları sınıflı toplumdan kaynaklanan her türlü sorunlarının ele alınmasında çekingen davranmaktadırlar.

Yüzyılların kültürel ve ideolojik birikimi sonucu kadınların karşılaştıkları güçlükleri yenebilmeleri ve kurtuluşun ancak emekçi sınıfların egemenliğinin kurulması ile gerçekleşeceğini kavramaları için kadın örgütlenmelerine yeni boyutlar katmak gereklidir. Buralarda yalnızca kadınlara özgü sorunların çözümlenmesi değil, aynı zamanda kadın ve erkekte varolan kadınlara ilişkin şartlanmaların kırılması için ortak bir eğitim de gündeme getirilmelidir.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

11 MART

1965 Zonguldak'ta maden işçilerinin başlattığı grev, Üzülmez bölgesi Çaydamarı ocağında çalışan 900 işçinin katılımıyla büyüdü. İşçiler ocağa girmediler. Bunun üzerine olaylardan sonra, 49 kişi gözaltına alındı.

1970 Samsun'da Altın Lastik Fabrikası işçileri oturma grevi yaptılar.

1975 KİSSİNGER PROTESTO EDİLDİ

ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'in, Türkiye'ye gelişi nedeniyle Ankara ve İstanbul'da öğrenciler çeşitli protesto gösterileri yaptılar. İTÜ Öğrenci Birliği'nin Maçka Maden Fakültesi'nde düzenlediği bir toplantıda, ABD bayrağı yakıldı.

1976 Mersin'deki Soda Sanayi Fabrikası Merkez işyeri ile Tarsus'taki Kalker üretimi işyerinde çalışan, Petrol Kimya-İş Sendikası üyesi 650 işçi greve çıktı.

1977 SALİH DENİZ

Devrimci öğrenci Salih Deniz, İstanbul'da faşistler tarafından öldürüldü.

1978 HÜSNÜ KAYIHAN

Hüsnü Kayıhan İzmir'de uğradığı faşist saldırı sonunda kaldırıldığı hastanede öldü.

Nisan ayında Türkiye ile ilişkileri elealması beklenen

Ortak Pazar doğu komşularıyla bağlarını sıklaştırıyor

● Topluluk Türkiye'den başka Yugoslavya ve Romanya ile de yakın ilişkiler kurmayı amaçlıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan'daki Sovyet müdahalesinden sonra Sovyetler Birliği karşısında izlenecek politika konusunda ABD'den daha farklı düşünen Ortak Pazar üyesi 9 ülke, Yugoslavya, Türkiye ve Romanya ile olan ilişkilerini hızla güçlendirmeye koyuldular.

Ortak Pazar üyesi ülkeleri dışişleri bakanlarının Şubat ayı sonlarında yaptıkları toplantıda başkan Carter'in Moskova Olimpiyatlarını boykot etme konusunda herhangi bir karar veremezken, Yugoslavya, Türkiye ve Romanya ile ilişkilerin sıkılaştırılması yolunda karar alındı. Bu yolda ilk adım olarak Yugoslavya ile yapılan görüşmeler hızlandırıldı. Bu görüşmeler sonunda 1978'de sona eren ve bugüne dek uzatılan Ortak Pazar-Yugoslavya anlaşmasının yerine yenisinin geçirilmesi bekleniyor. Yugoslavlar topluluk ülkelerine daha kolay mal satabilmek için gümrük indirimleri ve diğer kısıtlamaların kaldırılmasını talep ediyor. 1973-78 yılları arasında Yugoslavya'nın Ortak Pazar ülkeleri ile olan dış ticaret açığı 886 milyondan 2.7 milyar dolara yükselmişti. Aynı dönemde Yugoslavya'nın COMECON ülkeleri ile olan ticari bağıntısı ise yüzde 31'den 40'a çıkmıştı. Dışişleri bakanlarının aldığı son karardan sonra birçok sanayi ürününün gümrüksüz olarak girmesine izin verilmesi önerildi. Oysa bir ay önce bu ürünlerden bazılarının girişi Ortak Pazar sanayii için bir tehdit sayılıyordu. Ortak Pazar'ın Yugoslavya ile anlaşma sağlamak için çaba harcamasının bir nedeni de, Yunanistan'ın yakında topluluğa tam üye olması. Yugoslavya ile güçlü ekonomik bağlar kurularak, ülkenin doğu bloku ile olan ekonomik ilişkisinin artması engellenmeye çalışılıyor.

Paris'te yayınlanan International Herald Tribune gazetesinde Türkiye ile Ortak Pazar'ın ilişkileri üzerine şöyle deniliyor: Türkiye'nin yakın bir gelecekte topluluğa üye olması imkansız görülürken, Ortak Pazar Nisan ayında Ankara ile ilişkisini belli bir temele dayandırma konusunda yeni bir yaklaşım göstermeyi kabul etmiştir. Ortak Pazar, Yunanistan'ın topluluğa kabul edilmesinin Ankara ile Brüksel arasındaki 16 yıllık sözleşmeyi etkilemeyeceği konusunda güvence vermektedir. Bunun yanısıra topluluk, Türkiye'ye daha fazla ihracatta bulunma, daha fazla kredi verme ve ülke dışındaki işçilerinin serbest dolaşımını kabul etme olasılıklarını gözden geçirmeyi kabul etmiştir. Batı mali yardımı, Türkiye'yi muhtemel bir iflastan kurtarmayı amaçlarken, Ortak Pazar, ülkenin ihracat gelirlerini arttırmasına ve uzun vadeli yabancı döviz artışına yardımda bulunmayı amaçlamaktadır.

COMECON'a ve Varşova Paktı'na üye bulunması nedeniyle daha farklı bir konuma sahip bulunan Romanya ile Ortak Pazar arasında uzun bir süreden beri devam eden görüşmelerden sonra, Bükreş'ten daha fazla ithalat yapılması kararlaştırıldı. International Herald Tribune gazetesine göre Ortak Pazar'ın Türkiye, Yugoslavya ve Romanya ile ilişkilerini geliştirme çabası, bu ülkelerin Sovyetler Birliği ile olan ekonomik ve siyasal bağlantılarını azaltmayı amaçlıyor.

GREV 10.HAFTASINDA

İngiltere'deki çelik işçileri grevi, hükümetin tam bu anda işçi haklarını çiğneyen yasalar çıkartması nedeniyle gittikçe sertleşiyor.

İngiltere çelik işçileri grevi olaylı sürüyor

● BİR FABRİKADA KAMYONLARI DIŞARI ÇIKARMAYAN 30 GREV GÖZCÜSÜ TUTUKLANDI.

● GREV GÖZCÜLERİ ARTTIRILIRKEN,SENDİKALAR İNGİLİZ ÇELİK ŞİRKETİ'NİN YÜZDE 14.4'LÜK ÜCRET ARTIŞI TEKLİFİ KARŞISINDA,YÜZDE 20'LİK ARTIŞTA DİRENMEYİ KARARLAŞTIRDILAR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İngiltere'de çelik işçilerinin ülke çapında gittiği grev onuncu haftasını doldururken, olaylar çıktı. Çıkan olayda bir polis yaralandı ve 36 grev gözcüsü tutuklandı.

Polisler grevci işçilerin kurduğu barikatı arabayla aşmaya çalışırken yaralandılar. Buradaki barikat ortadan kaldırıldı ve altı işçi tutuklandı. Başka bir fabrikada 30 grev gözcüsü ise kamyonların dışarı çıkmasına izin vermedikleri gerekçesi ile tutuklandılar. 100 bin işçiyi yöneten 13 sendikanın liderleri grev gözcülerinin artırımasına ve İngiliz Çelik Şirketi'nin yüzde 14.4'lük ücret artışı talebi karşısında yüzde 20'lik artış taleplerinde direnmeyi kararlaştırdılar.

Lübnan'da ulusal barış anlaşması imzalandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İç savaşın yeniden kızışmaya başladığı, İsrail'in saldırılarının arttığı ve Suriye Barış Gücü askerlerinin de harekete geçtiği Lübnan'da Cumhurbaşkanı Elias Sarkis, olayları yatıştırmak ve çatışmaların yeniden başlamasını engellemek için bir "Ulusal Barış Paktı" tasarısı hazırladı.

Sarkis'in hazırladığı plana göre Ulusal alanda: Lübnan Devletinin Topraklarının birliği, bağımsızlığı ve egemenliği ilkesi çerçevesinde, her türlü,"küçük-devletler" fikrinin reddedilmesi, Lübnanlı ve Lübnanlı olmayan tüm silahlı güçlerin ortadan kaldırılması, tek silahlı gücün Lübnan Devleti Ordusu olması ve ülkedeki tüm siyasal çevrelerin liberal parlamentoyu tanıması, sosyal adalet temelinde bir sosyal hukuk devleti anayasasının kabulü:

Arap sorunu açısından: Şu ilkelerin kesinlikle kabul edilmesi; "Lübnan bir Arap ülkesidir. Camp David anlaşmasını kabul etmiyoruz. Filistin halkının mücadelesini destekliyor ve onun kendi topraklarını geri alarak burada özerk ve bağımsız bir Filistin Devleti kurması için çabalamayı taahhüt ediyoruz"

"Özel ilişkiler" konusunda: Şu anda Lübnan'da bulunan Suriye birlikleri nedeniyle, Suriye ile özel yakın ilişkilerin sürdürülmesi.

Afganistan olayından sonra Komünist Parti'yle ilişkilerini koparan

Fransız Sosyalist Partisi içinde ayrılık başgösterdi

● Bölünme, başkanlık adayı ve seçim politikası üzerinde meydana geldi

Fransız Sosyalist Partisi muhalefet lideri Michel Rocard.

Fransız Sosyalist Partisi lideri François Mitterand, partinin sol kanadı CERES'in lideri J.P. Chevenement'le.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler'in Afganistan'a yaptıkları askeri müdahaleden sonra Fransız Komünist Partisi'nin Moskova'nın politikasını benimsediğini açıklaması yalnızca parti içinde karışıklık yaratmakla kalmadı. Fransız Komünist Partisi'nin Fransız Sosyalist Partisi'yle ilişkilerini de etkiledi.

Bilindiği gibi, bu iki parti "Solun Birliği" adı altında , ortak bir programla, bundan önceki Başkanlık seçimlerine tek adayla (Fransız Sosyalist Partisi lideri Mitterand) katılmışlar, seçimleri kaybetmelerine rağmen, bu birliği sürdürmek istediklerini açıklamışlardı. Ancak, ortak programda anlaşamamaları birliğin bozulmaya başlaması sonucunu doğurmuştu. Afgan olayından sonra Fransız Komünist Partisi lideri Georges Marchais Moskova'ya yaptığı bir ziyaret sonucu, diğer Batı Avrupa Komünist Partilerin aksine, bu müdahaleyi destekler bir tutum takınmıştı. Bu değişiklik, Fransız Sosyalist Partisini Komünist Parti'den tümüyle ayıran en önemli etken oldu.

Tekrar Başkanlık seçimleri yaklaşırken, Fransız Sosyalist Partisi lideri François Mitterand solun birliğinin bozulduğunu ve seçimlere tek başlarına da katılabileceklerini açıkladı. Bu açıklama parti içinde büyük yankılara neden oldu. Sosyalist Partisi'nin sol kanadı CERES, böylesi bir girişime 'kesinlikle' karşı olduğunu belirtti. CERES, Sosyalist Partisinin 1979 Nisan ayında yapılan son kongresinden sonra, parti içinde, çok önemli bir güç haline gelmişti. Bu nedenle, Mitterand, bu kanadın görüşlerini dikkate almak zorundaydı. Tekrar bir açıklama yaparak, seçimlere birlikte katılmak olasılığını Komünist Partisinin ortadan kaldırdığını, ama kendisinin her zaman onlarla görüşmeye hazır olduğunu bildirdi.

Bu arada Sosyalist Parti içinde ayrı bir muhalefet grubunu oluşturan ve azınlıkta olan Rocard-Mauroy ikilisi, Mitterand'ın bu "ortada" durumunu eleştirerek, kendilerinin Mitterand'dan farklı düşündüklerini bildirdiler.

Daha sonra Michel Rocard, Sosyalist Partisinin seçimlere katılırken, aday olarak yalnızca Mitterand'ı göstermek zorunda kalışını yerdi ve parti içinde Başkan adayını seçmek için bir önseçim yapılması gerektiğini, böylesi bir önseçime kendisinin de aday adayı olarak katılmak istediğini açıkladı. Bu açıklama üzerine Rocard'la Mitterand arasında bir çelişki doğdu. Rocard gittikçe kamuoyunun dikkatini çekmeye başladı.Michel Rocrad, parti içinde azınlıkta olmasına karşın, gün geçtikçe etkinliğini artırdı. Nihayet Fransız televizyonuna çıkarak, kendi düşüncelerini ve Mitterand'la arasındaki görüş ayrılıklarını kamuoyuna duyurdu. Rocard'ın başlıca görüşleri şöyle:

Şu anda Sosyalist Partisi'nin üzerinde en çok tartıştığı "Komünist Partiyle ittifak" konusunda Rocard, Mitterand'dan daha sert bir tutum izliyor. "Fransız Komünist Partisi, bizimle her türlü diyaloğa kapıyı kendisi kapattı. Biz artık bu kapıyı açmaları için çaba göstermeyeceğiz. Eğer bir görüşme isteği onlardan gelirse, o zaman elbette inceleriz. Ama şimdilik, eğer iktidara tek başımıza gelirsek, biz gidip Marchais'ye koalisyon önerisinde bulunmayacağız. Gerekirse, diğer sol gruplarla ve ekolojistlerle bir koalisyon kurarız."

Portekiz'de sağ güçler, sol darbe söylentileri yayıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Portekiz KomünistPartisi'nin etkin olduğu Portekiz İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CGTP)nun tüm ülkede ulaşım sektöründe ilan ettiği ve yirmidört saat süreyle uyguladığı genel grevden sonra, iktidarda bulunan sağ koalisyonun durumu oldukça sarsıldı. Grevden sonra, 25 Nisan 1974 devrimini takiben kurulmuş olan Devrim Konseyi üyelerinin Ordu içinde gizli çalışmalar yaptığı ve bir askeri darbe hazırladığı söylentisi yayıldı. Sağcı gazeteler Olan O Dia ve A Tarde gazeteleri, sol bir askeri darbe yapmaya hazırlandıklarını ileri sürdüğü subayların isimlerini bile açıkladı. Bu gazeteler aynı zamanda Cumhurbaşkanı General Eanes'in de darbe hazırlıkları içinde yer aldığını ileri sürdüler. General Eanes, şu anda iktidarda bulunan ittifaka (Sağ eğilimli Demokratik İttifak) karşı olmasıyla tanındığından ve ayrıca elinde hükümetin bazı uygulamalarını engelleme yetkisi bulunduğundan, Portekiz'deki tüm sağ güçler, Cumhurbaşkanı'nın prestijini düşürmeye yönelik propaganda yapıyorlar. Bu son "sol" askeri darbe söylentisinin de sağ güçler tarafından hükümetin başarısızlıklarını örtmek amacıyla çıkarıldığı ileri sürülüyor.

Gerçekten de hükümet, büyük zorluklarla karşı karşıya bulunuyor. Özellikle toprak reformu uygulamasını durdurması ve köylülere 1974 Devrimi sonrasında dağıtılmış olan toprakları yeniden eski sahiplerine devretmeye başlaması, başarısızlıkla sonuçlandı. Çünkü birçok eyalette, köylüler toprakları bırakmak istemediler ve polisle çatıştılar. Komünist Partisi de, köylülere kendilerinden alınmak istenen toprakları işgal etmelerini bildirdi. Bu olaylar devam ederken, Portekiz İşçi Sendikaları Konfederasyonu da, demiryolu, karayolu, şehir ulaşım, denizyolu ve havayolu işçilerini yirmi dört saatlik greve çağırdı. 4-5 Mart arasında uygulanan bu grev, hayatı felce uğrattı. Hükümeti 1977 yılında çıkartılmış olan özel banka veya sigorta şirketi kurulmasını yasaklayan yasayı kaldırma çalışmaları da parlamentodaki sol muhalefet tarafından şiddetle eleştirildi.

Bu olaylar karşısında hükümet, bir "sol" darbe söylentisini ortaya attı ve parlamentodaki sol partilerle, Devrim Konseyini ve Cumhurbaşkanını demokratik rejime karşı komplo hazırlamakla suçladı. Muhalefet partileri de bunun bir oyun olduğunu, hükümetin Ekim ayında yapılacak olan genel seçimler için şimdiden propaganda yapmaya başladığını ileri sürdüler.

Carter'in Filistin politikası inandırıcı olmaktan uzak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Carter'in Filistin'in hakları konusunda izlediği ikircikli politika Filistin Kurtuluş Örgütü ve soruna taraf olan tüm ülkelerde tepki ile karşılandı. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler'de "İşgal edilmiş topraklarda yeni Yahudi yerleşme bölgeleri kurulması" ile ilgili İsrail politikasını kınayan karara ABD'nin önce olumlu oy vermesi daha sonra "yanlışlıkla" kabul oyu verildiğinin hükümet yetkilileri tarafından açıklanması İsrail, Mısır , diğer Arap ülkeleri ve FKÖ arasında olduğu kadar, Amiraka'da da, Carter'in tutarsız politikasının sonucu biçiminde yorumlandı. ABD'deki büyük televizyon ve radyo istasyonları karara verilen olumlu oyun ve ardından yapılan açıklamanın inandırıcı olmaktan uzak olduğu doğrultusunda yorumlar yaptılar. Carter'ın son davranışının ABD başkanlık seçimleri öncesinde Yahudi seçmenleri küstürmemeyi amaçladığı kanısı yaygın.

İsrail hükümeti geçtiğimiz salı günü, Amerika'nın bu tutumunun "utanç verici" olduğunu bildirdi. Mısır devlet bakanı Butros Gali ise aynı konuda, "Carter yönetiminin son görüştüğünün etkisi altında kalan bir tutum içinde olduğunu" söyledi. Gözlemciler bu tutumunun, 1977 Ekiminde yayınlanan Amerikan-Sovyet ortak bildirisinde Filistinlilerin yasal haklarından söz edilmesine, daha sonra Washington'un geri adım atmasına benzetiyorlar. Carter yönetiminin, Filistin sorunu konusunda izlediği bu ikircikli politikanın yankılarının bundan sonra da süreceği ve ABD başkanının seçim şansını bile etkileyebileceği iddia ediliyor.

"İsrail'in yeni yerleşme bölgeleri kurma siyaseti" ile ilgili BM Güvenlik Konseyi'nde yapılan görüşmeler geçtiğimiz ayın 22'sinde başlamıştı. İsrail'i kınayan karar tasarısının hedefi İsrail hükümetinin dinsel önemi olan Hebron kentinde yeni yerleşim bölgeleri kurma kararına karsı cıkmaktı. Görüşmeler sırasında söz alan BM, Amerikan delegesi Mc Henry "işgal edilmiş topraklarda yeni yerleşim merkezleri kurma siyasetini uluslararası hukuk kurallarına aykırı sayıyoruz. Ayrıca bu davranış Orta-Doğu'da haklı ve sürekli bir barış kurulması için yürütülen görüşmelerin önünde de engel teşkil etmektedir". Ürdün ve Fas tarafından sunulan karar tasarısının ABD'nin de olumlu oyuyla Güvenlik Konseyinde benimsenmesinden sonra FKÖ'nün Birleşmiş Milletler temsilcisi Terzi, bu kararın kendi örgütünün BM'e olan güvenini arttırdığını söylemişti. Oylamanın olumlu sonucundan memnun olduklarını belirten Sovyet Delegesi ise Carter'in bir Filistin devleti kurulması aleyhindeki niyetlerini sürdürdüğünü savunuyordu.

Oylamanın ABD delegesinin isteği ile yirmidört saat geciktirildikten sonra yapıldığını hatırlatan gözlemciler bir yanlışlığın sözkonusu olamayacağını olsa olsa Carter yönetiminin iki tarafı da küstürmemeye çalışan bir politika izlediğini öne sürüyorlar.

S.İsmail DÜNYA
(1942 - ....)

31.1.1980 tarihinde İskenderun Demir Çelik işçisi, Ağabeyimiz, Ş.İsmail DÜNYA faşistlerce katledildi. Anısı devrimci yolumuzdaki mücadelemizde yaşayacak.

AİLESİ
Lödek, Çat, Küpük, Mestan, Pulan, Şöbek, Kurhurik, Sörek, Şomi, Bozova köylüleri ve DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat: 925

ALİ TAŞ
(İşçi Temsilcisi)

Aşkale Linyit işletmesi Işçi Temsilcimiz Ali Taş Mahmut Yıldırım'ın ölüm yıldönümü olan 4 Mart 1980 günü faşist katillerce katledildi.

Onların mücadele azimleri, Aşkale, Turhal, Yeni Çeltek, Hekimhan, Divriği, Hopa, Çakmakkaya, Bigadiç, Çayırhan, B.Çiğli, Amasra maden işçilerinin yüreklerinde daha bir yoğrularak yükselecektir.

DİSK
YERALTI
MADEN-İŞ

Demokrat: 923

EKONOMİ

MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk

"Vergi tasarısı doğum kontrolünü ekonomik açıdan sağlamakta"

● "Bu kanun tasarışı batı kulüp zihniyetinin senelerdir önümüze çıkardığı nüfus artışını kontrol etme, insan işgücü potansiyelini azaltma, zayıflatma düşüncesinin vergi kanunlarına yansımış bir tatbikatıdır."

ANKARA(THA)

MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk, vergi tasarısının çok nüfuslu aileleri cezalandırdığını, doğum kontrolunun ekonomik açıdan sağlanmaya çalışıldığını söyledi.

Yankı dergisine verdiği demeçte görüşlerini açıklayan Asiltürk, bu tasarılarda vergilerin 10, mali cezaların 20-30 misli artırıldığını ve ilk kez Bakanlar Kurulu'na Meclis'ten geçmeden endeksleme yoluyla vergileri artırma yetkisi verildiğini bütün düzenlemelerin de iki çocuklu aileler için yapıldığına dikkati çekerek, şunları söyledi: "dar gelirli çok nüfuslu insanlara el uzatmak dururken onları bu yolla cezalandırmaya kalkmak doğum kontrolünü ekonomik açıdan sağlamak demektir. Bu kanun tasarısı batı kulüp zihniyetinin senelerdir önümüze çıkardığı nüfus artışını kontrol etme, insan işgücü potansiyelini azaltma, zayıflatma düşüncesinin vergi kanunlarına yansımış bir tatbikatıdır"

İlk nükleer santral için İsveç firmalar topluluğu kredi verecek

ANKARA(THA)

Türkiye'nin 600 megawatt gücündeki ilk nükleer santralı için İsveç Firmalar Topluluğu'nun, yapımda kullanılmak üzere 300 milyon dolarlık bir krediyi garanti ettiği, 100 milyon dolarlık bir kredi konusunda da girişimler de bulunduğu öğrenildi.

Edinilen bilgilere göre, TEK tarafından Mersin Akkuyu yöresinde İnşa edilecek olan Türkiye'nin ilk nükleer santralı için, geçen yılın Temmuz ayından beri sürdürülen mukavele görüşmelerinin son aşamaya geldiği ve yabancı firmalar grubunun Nisan ayı içersinde TEK'e işi bitireceklerine yönelik "niyet mektubu" verecekleri öğrenildi.

İlgililer, santralın bu günkü fiyatlarla 800 milyon dolar civarında bir para ile gerçekleşeceğini, bu miktarın 600 milyon dolarının kredi olarak temin edileceğini bildirdiler. Bu santralın 1985 yılında devreye girebileceği ve yılda üreteceği enerji miktarının halen Türkiye'nin en büyük santralı olan ve 10 yıldır yapım çalışmaları süren Afşin-Elbistan santralının yarısı kadar olacağı açıklandı.

Türkeş, "Çok tasarruf, çok yatırım, çok üretim ilkemiz olmalı"

ANKARA(A.A)

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, Ülkü-Tek, 2. Sanayi ve Toplum Kongresine gönderdiği mesajda, "çok tasarruf, çok yatırım, çok üretim ilkesini milletimizin hayatına hakim kılmak mecburiyetindeyiz" dedi. Türkeş Türkiye'nin sıkıntı ve dertlerinin üretim yetersizliğinden kaynaklandığını hatırlatarak, sözlerine şöyle devam etti, "Türkiye hala doğu gibi üretip, batı gibi tüketen bir ülke durumundadır. Ne yatırımları gerçekleştirebilecek tasarrufu sağlayabilmişiz, ne de bunun neticesi olarak çok üretimi gerçekleştirebilecek yatırımlara girişmişiz. Çok tasarruf, çok üretim, çok yatırım ilkesini milletimizin hayatına hakim kılmak mecburiyetindeyiz. Ancak bu sayede modern, kitlevi, standardizasyona dayalı çok üretimi gerçekleştirebiliriz"

GÖSTERGE

Vergi tasarıları (7)

Arslan Başer KAFAOGLU

Hükümetin getirdiği tasarılar kaçakçılığa prim vermektedir. Bunu sadece vergi tasarılarında değil, alınan ekonomik önlemlerin bütününde görmekte yarar vardır. Gerçekten önlemler her bakımdan kaçakçılığı kışkırtıcı ve özendirici niteliktedir. Bunu anlamak için 25 Ocak günlü Resmi Gazete'ye dönmek gerekir. Bilindiği gibi bu Resmi Gazete'de "Garanti edilmemiş ticari borçlar" hakkında bir düzenleme getirilmektedir. Garanti edilmemiş ticari borçlar, aslında dışarda karaborsadan döviz alınarak alacaklılara ödeme yapılmış borçların çoğunluğunu oluşturduğu bir "borç grubu"dur. Yani aslında bu borçların çoğu karaborsadan döviz transferi yapılarak ödenmiştir. İşin kitabına uyması için burada borçlu gibi görünen firmalar Türk parası karşılıklarını .bankalara yatırmışlardır. 25 Ocak 1980 günü Resmi Gazete'de bu gibi borçların alacaklılarına, Türk parası olarak bankalara yatırmış paraları çeşitli biçimlerde kullanma hakkı verilmiştir. Alacaklılar –siz sözde alacaklılar anlayın– bu paralar karşılığında Türkiye'de bedava turistik tesislerde bedava eğlenme hakkı, tesis kurma, navlun ödeme gibi maksatlarla kullanabilecek. Buradan çıkan, esasen var olmayan alacaklıların "var edilmesi" için çeşitli oyunlara başvurulacağıdır. 'Borçlu görünen' kişiler bu paraları karşı tarafça harcanmış gibi göstererek, "yabancı sermaye"ye burada yeni tesisler hediye edebilir. Ve "güya dışardaki sermaye sahipleri" için kâr transfer ettirilmiş gösterilip, hem vergi ve hem de döviz kaçırma yoluna kolayca gidilebilir. Kaçırılan her dövizin de yeni döviz kaçakçılığını zorunlu kıldığı unutulmamalı...

Bunun gibi her dışsatım partisinden 40.000 doların hesabını vermeme olayı var. Bu 40 bin dolar zaten resmi ölçüden -kurdan- değerlendirilirse yurda getirmemeye neden yok. Demek ki resmi kurdan fazla bir ölçü ile satılacak, ya da değerlendirilecek. Hangi ölçüyle? Bu da "fermanlı, izinli" döviz kaçakçısının insafına kalmış, işte bir kaçakçılık yolu daha vergi mükellefi için. Bir başka yol pre-finansman –yani Türkiye'den mal almak için gönderilen– paralara faiz yürütülmesine izin verilmesi ile açılmış oluyor. Bu paraların faizsiz gönderildiğini bu işle ilgisi olan herkes bilir. Faiz "ödenmiş gibi" gösterilerek bir vergi kaçakçılığı yolu daha açılıyor. Hükümetin her kararı bir vergi kaçakçılığı kolaylığıdır. Her adımı bir fiyaskodur bu hükümetin, vergi denetimi bakımından.

Hükümetin vergi kaçakçılığını "normal davranış" şekline soktuğu bir diğer önlem Katma Değer Vergisi'nden kaçırılan satış bedelleri, gelir vergisi ve kurumlar vergisinden kaçırılan satış bedelleri, gelir vergisi ve kurumlar vergisinden kaçırılacaktır. Hükümet bir türlü bu gibi vergilerin ancak kaçakçılara yarayacağını anlamak istemiyor.

Vergi tasarısında getirilen "götürü ticari kazanç" ayrı bir kaçakçılık kışkırtmasıdır. Bir ticari işletme yılda 300 bin lira alım ya da 360.000 lira satış yaparsa, hemen hiç vergi ödemeyecek, ya da ödeyeceği vergi yılda 20 bin lirayı bile bulmayacak. Bu durumda kim alışda 300 bin, satışda 360 bin lirayı geçmek ister? Doğaldır ki, hiç kimse. Şu örneği verelim: Bugün bu sınır 30 bin liralık alım ya da 36 bin liralık satımdır. Ve 550 bin mükellef 1975'de bu sınırı geçmemiş gözüküyor. Oysa 36 bin liralık satış günde 100 liralık satış demektir. Ve 550 bin mükellef bu 100 liralık sınırı geçmeme başarısını göstermiştir! Maksadımız küçük esnafın vergi kaçakçılığını vurgulamak değil. 30 bin liralık alım sınırını geçmemek için küçük işletmeler "faturasız alımlara" hız verirler. Pekiy faturayı nereden almaları gerek? Büyük firmalardan. Faturaları almamakla aslında büyük sermaye korunuyor. Esnaf, küçük satıcılar, küçük üreticiler korunma perdesi ardında hep büyük sermayenin faturasız satışları kışkırtılır. Şimdi bu sınırların 30 binden 300 bin ve 36 binden 360 bine yükseltilmiş olmasıyla bu eğilim kışkırtılmış daha da açtırılmış olacak. 1000 liralık alım nedir ki? Halden 10 kilo muz alan bile bu sınırı geçer. 1000 lira iki kilo et parasıdır. Ama bu sınırda kalmak için küçük işletmelere, büyük işletmelerce faturasız alışlar yapması önerilecektir. Böylece "küçük esnaf" perdesi arkasında "sermaye ağası büyük tröstler" ve "esnaf ağası" korunacaktır.

Büyük sermaye görünüşte esnafın bu gibi "korunuşlarına" karşıdır. Ama bu sözde korunmadan "en büyük payı" hep büyük sermaye alır. Küçük çiftçi muaflığı, tarımda götürü vergilendirmede de sonuç toprak ağalarının perdesi arkasında "büyükleri" korumaktadır.

Bu tasarılar bunun tescilidir.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Üretici insan

Talip APAYDIN

Toplumun temel direği üretici insandır. Kaldıracıdır, geliştiricisidir. Tarımda, sanayide, düşün etkinliklerinde üretici insan ne kadar geniş olanaklara sahipse ve ne kadar çok üretebiliyorsa, o toplum o kadar sağlıklı gelişiyor demektir. Çağdaş toplumda ana unsur üretici insandır. Onların çokluğu, yetkinliği ve özgürlüğüdür. Çünkü üretici insan namuslu insandır. Çalışan insan, topluma katkılarda bulunan insan, hele emeğinin karşılığını da alıyorsa her açıdan doygun insandır. Ahlâk değerleri, vatanseverliği, dürüstlüğü en yüksek düzeyde olan insandır. Tam tersi, çalışmayan, çalışmadan geçinmenin yollarını arayan bulan insan, her türlü bozukluğun, çürüklüğün içindedir. Bunların sayısı ne kadar çoksa, ne kadar geniş olanakları kullanabiliyorlarsa o toplum o kadar yozlaşmaya, çürümeye gidiyor demektir.

Aylaklığa, çalışmadan geçinmeye, yolveren toplum düzenleri insan bozan düzenlerdir ve er geç yıkılacaklardır. Her dönemde böyle olmuştur. Onun için ayakta durmak isteyen, gelişmek isteyen bir toplum, tüm bireylerini üretici olmaya yöneltmek zorundadır. Tarımını, sanayisini, teknolojisini, eğitimini buna göre kurmak, işletmek durumundadır.

Bu açıdan bakınca biz nasıl bir toplumuz?

Tek sözcükle dökülüyoruz. Otuz yıl önce Cahit Sıtkı bir şiirinde,

''Köylümüz efendimiz tarlasında perişan
İşçimiz kardeşimiz kavgasında perişan''

diyordu. Bugün daha da kötüleşti. Ne köylüye tarlasında üretim olanakları sağlandı, ne işçiye fabrikada işlikte rahatlık verildi, ne de düşünen, yaratan aydına özgürlük tanındı. Üreten üretemez hale getirildi. Ama tüketene tüm yollar açıldı. Çalışmadan kazanmanın olanakları sağlandı. Kalkınıyoruz, kalkındık diye diye toplum tam bir çıkmaza sürüldü.

Hiç kendimizi aldatmıyalım, son otuz yıldır çok kötü yönetildi Türkiye. Dünyaya şöylebir bakmak yeter, hangi uluslar nereden nereye geldi, biz ise nereye düştük?

Oysa Kurtuluş Savaşı ile en büyük güçlüğü aşmıştık. Dışa bağımlılıktan kurtulmuş, özgür bir devlet kurmuştuk. Toplumca çalışmaya, üretime, kalkınmaya yönelik bir ortam yaratmalıydık. Toprağımızı ve insanımızı değerlendirmeliydik. İç ve dış sömürüye son vermeliydik. Çok üreten ve ürettiğini çağdaş ölçülerle paylaşan, sağlam bir toplum yaratmalıydık. Bunu yapamadık. Dışa bağımlı çarpık kapitalizme yönelmekle ülkemize en büyük kötülüğü ettik. Kendi kuyumuzu kendimiz kazdık. Otuz yıldır bu sakat politikaya hizmet eden yöneticiler tarih önünde suçludurlar. Çünkü ulusun yararına olan doğruları saptırdılar. Halka yalan söylediler. Üretime değil, aylaklığa prim verdiler. Çalışmadan kazanmayı, sömürüyü yeğlediler. Toplumu huzursuz eden, insanımızı bozan sınıflaşmayı sonuna kadar körüklediler. Üretim düştükçe düştü, varsıl yoksul farkı arttıkça arttı. Birbirinden fazla görüş farkı olmayan sağcı partiler, kısır çekişmelerle iktidar savaşımı verirken ülkenin asıl sorunları gözardı edildi. Büyüyen nüfus, artmıyan üretim çelişkisi, bunun üstüne binen sömürü ve soygun düzeni, Türkiye'yi bugünkü huzursuz ortama getirdi. Kaçınılmaz bir sonuçtu bu.

Asıl olan toplumun üretici olmasıdır. Üretileni adil ölçülerle paylaşmaktır. Çalışmadan kazanma yollarını tıkamaktır. Sağlam bir toplum böyle yaratılabilir. İnsanların tek tek doygunluğu, mutluluğu buna bağlıdır. Baskılarla, polisiye önlemlerle huzursuzluk giderilemez. Tam tersi daha da artar.

Yöneticiler bunu bir anlıyabilseler...

Imzalanan sözleşme bir aldatmaca olarak nitelendi

DSİ işçileri, TES-İŞ'in işkolu sözleşmesini protesto ediyorlar

- Federasyon'un yeni sözleşme ile mevcut yakacak ve giyim parasının net artısını düsürdüğü savunuldu

ANKARA (DEMOKRAT)

DSİ Etlik Tesisleri işçileri, Tes-İş'in 45 bin enerji işçisini kapsayan işkolu sözleşmesini ''aldatmaca'' olarak nitelendirdi. İşçiler net olarak ödeneceği söylenen giyecek ve yakacak yardımlarının daha sonra brüte çevrilmesine karşı başlattıkları protestolarını sürdüreceklerini belirterek, tüm enerji işçilerinin kendilerine katılmasını istedi.

Türk-İş'e bağlı Tes-İş Federasyonu ile Türkiye Enerji İşverenleri Sendikası arasında işkolu düzeyindeki toplu iş sözleşmesi 3 gün önce Ankara'da imzalanmıştı. Sözleşme, DSİ, TEK, Elektrik İşleri Etüd Dairesi, İller bankası ve bu bankanın yan kuruluşu olan özel bir elektrik şirketinde çalışan 45 bin işçiyi kapsıyordu. Bu arada, toplu sözleşmenin imza töreninde konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu 'bugün Türkiye'de işçinin sömürülen, işverenin de sömüren durumda olmadığı artık ortaya çıkmıştır'' demiştir.

Toplu sözleşmeye ilişkin olarak bir açıklama yapan DSİ Etlik Tesisleri işçileri sözleşmenin bir aldatmacadan ibaret olduğunu belirterek, diğer enerji işçileriyle birlikte toplu sözleşmeye karşı tavır alacaklarını açıkladı. Artan hayat pahalılığı karşısında sabit gelirlilerin satın alma gücünün yüzde yüz düştüğünü belirten işçiler, kendileriyle açıkça alay edildiğini vurguladı.

DSİ Etlik Tesisleri işçilerinin açıklamasında özetle şu görüşlere yer verildi:

''Üç senelik olarak imzalanan toplu sözleşmede, sendika yüzde 50 lik brüt zam dahi alamamıştır. Bunun da ötesinde her ay işçilere net 1750 lira yakacak, 500 lira da aile yardımı alacağını bundan da asla taviz vermeyeceğini belirten Federasyon, yeni sözleşme ile mevcut yakacak ve giyim parasının net artışını daha da düşürmüştür.

Bunun tek sorumlusu perde arkasında pazarlıklar yapan Federasyon Başkanı Orhan Erçelik'tir. Erçelik sadece net 7500 lira olarak belirlenen yakacak parası ile yine net olarak belirlenen 4500 liralık giyim parasını brüte çevirmiş, bunu da diğer sendika yetkililerinden ve biz işçilerden gizlemiştir''.

Bu durum karşısında susmayacaklarını belirten işçiler yapılan sözleşmeyi protesto ettiklerini ve protestolarını sendikaya toplu paradan bir kuruş bile kestirmeme doğrultusunda sürdüreceklerini ifade etti.

TES-İŞ

TES-İŞ DERGİSİ EKİDİR

İşkolu görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı

45 bin işçiyi kapsayan sözleşme ile Tes-İş üyeleri toptan 36.000 lira alacaklar, ayrıca 1 mart 1980 tarihinden itibaren de yevmiyeleri 250 lira artacak

* ERÇELİK: ''İşveren ağzıyla konuşan ve İşkolu sözleşmesiyle zam alınamaz diyenler, bu sonuç karşısında ne diyecekler?''

TES-İŞ'in, 45 bin işçi adına imzalanan toplu sözleşme ile ilgili haberi

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu görev bölümü yaptı

ANKARA (DEMOKRAT)

Mimarlar Odası'nın 26. dönem genel kurul'unda seçilen yeni yönetim kurulu görev bölümü yaptı. Oda başkanlığına Ernur Kalender getirildi.

Mimarlar Odası yeni yönetim kurulunun görev bölümü toplantısında oda başkanlığına Ernur Kalender, 2. başkanlığa M. Akın Atauz, sekreterliğe M. Tevfik Gürsu, saymanlığa Faruk Tabak, üyeliklere de Yalçın Dede ve Memik Yapıcı'nın getirildiği bildirildi.

Odanın 26. dönem genel kurul bildirisi de açıklandı. Bildiride ''anarşiye'' karşı alınan önlemlerin faşist cinayet odaklarını değil halkın örgütlü olduğu kesimleri hedef aldığı, bütün demokratik haklara karşı sistemli saldırılar düzenlendiği ifade edildi.

YÜZ GÜN BİTTİ. HANGİ YÜZLE KARŞIMA ÇIKIYORSUN

BURHAN

Güneydoğu Birlikleri'nden çıkarılan işçilerin kadroları AP ve MHP'lilerce paylaşılamıyor

GAZIANTEP

Merkezi Gaziantep'te bulunan Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri'nde çalışan 750 kişinin işten çıkarılması uğraşları devam ederken, AP Gaziantep Merkez İlçe Başkanı Dr. A. Naci Nakipoğlu ile Güneydoğu Birlikleri Genel Müdürü A. Parıl Sümer'in istihdam konusunda anlaşmazlığa düştüğü bildirildi.

Öne sürüldüğüne göre, AP Merkez İlçe Başkanı Birlik'ten çıkarılan devrimci işçilerin yerine AP'lilerin alınmasını önerdi. Ancak Birlik Genel Müdürü Sümer'in bu öneriye uymayarak MHP ve AP'li bilinenleri yüksek maaşlarla boşalan kadrolara yerleştirdiği ifade edildi.

Bu arada AP Gaziantep İl Başkanı ve bazı AP ileri gelenlerinin, aralarında bir heyet oluşturarak, Sümer'in görevinden alınması için Ticaret Bakanlığına başvurdukları öğrenildi.

İstanbul'da 23 lise ve ortaokul müdürü öğretmen yapıldı

Sakarya'da 100'den fazla öğretmen görevden alındı

- SAMSUN'DA 80 ÖĞRETMENİN YAKINDA SÜRÜLECEĞİ BELİRTİLİRKEN, KAVALI İLÇESİNİN TEK DOKTORU GÖREVDEN ALINDI
- ANKARA'DA DA 24 ARALIKTAN 3 MART'A KADAR KAPATILAN HASANOĞLAN ÖĞRETMEN LİSESİNDEN 16 İŞÇİ ÇIKARILDI.

YURT HABERLERİ MERKEZİ

Sakarya'da açığa alınan öğretmenlerin önce görevlerine döndürüldüğü ve daha sonra da sürüldüğü bildirildi. İlk saptamalara göre sürgün edilenlerin sayısı 100'ü geçti. Ancak yeni sürgünlerle birlikte bu sayının 300'e varacağı belirtildi.

Alınan ilk haberlere göre, Geyve'den 8, Hendek'ten 6, Akyazı'dan 4, Kaynarca'dan 2 öğretmen görevlerinden alınarak ilçelerin en uzak köylerine sürüldüler. Sürgünlerin içinde TÖB-DER yöneticilerinin de bulunduğu bildirildi.

Öte yandan, 50'ye yakın öğretmenin de il dışına sürüleceği ve meslekten ihraç edileceği öne sürüldü.

İSTANBUL'da 23 Lise ve Ortaokul Müdürü'nün görevlerinden alınarak uzak semtlere öğretmen olarak atandığı bildirildi. Müdürlük görevinden alınarak öğretmenliğe verilenlerin yeni görev yerlerinin, şehir merkezine mümkün olduğu kadar uzak tutulduğu görüldü.

Öte yandan, daha önce Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı görevinden alınarak çevre ortaokullara öğretmen olarak sürülen 13 Müdür yardımcısı yeni görevlerine başladılar. Görevlerinden alınmaları üzerine Danıştay'a dava açan 13 Milli Eğitim Müdür yardımcısının davaları sürerken, yerlerine MC döneminin görevlileri Müdür yardımcısı olarak getirildi.

ANKARA'da, fuel-oil yokluğu nedeniyle 24 Aralık'tan 3 Mart'a kadar kapalı tutulan Hasanoğlan Öğretmen Lisesi'nden, bu süre içinde DİSK üyesi 16 işçi işten atıldı ve 8 ilerici öğretmen sürüldü.

RENK MENSUCAT İŞÇİLERİ DİRENİŞTE

Renk Mensucat işçileri, günde 12 saat süreyle, haftalık izin tanınmaksızın 5400 liraya çalıştırıldıklarını söylediler
(Fotoğraf Cengizhan GÜNGÖR)

İşveren: ''Ben kanun tanımam. Bu işyerinde benim kanunum geçer''

HABER MERKEZİ

İşverenin Sendikalaşmayı önlemek amacıyla fabrikayı kapatıp işçilerin işine son vermesi üzerine, İstanbul Edirnekapı'daki Renk Mensucat çalışanları direnişe başladılar.

İş bulamayıp sefil olma endişesiyle, hiç bir sosyal hakka sahip olmadan güç şartlar altında çalışmak zorunda kaldıklarını söyleyen Renk Mensucat işçileri, 'Günde 12 saat çalışıyoruz. Hafta tatili olmadığı gibi, cumartesi günleri de 16 saat çalışmak zorundayız. Bütün bu fazla çalışmalar için ayrı bir mesai ücreti verilmiyor. Hepimiz sanatkârolmamıza rağmen, maaşımız 5400 liradan ibarettir' dediler.

Renk Mensucat işçileri adına konuşan dokuma ustası İbrahim Kalkan şunları söyledi: ''İşverenden zam talebinde bulunduğumuzda, ya hemen işimize son veriliyor, yada işveren bize, 'Ben kanun tanımam. Bu işyerinde benim kanunlarım geçer. Çalışmak istemiyorsan 'al ceketini git' deyip başından savıyor. En sonunda işverenin sömürüsüne son vermek amacıyla bir sendika çatısı altında örgütlenerek mücadele etmeye karar verdik''

Ardesen tütün üreticileri

''1947'den beri kurulamayan banka için kesilen aidatlar geri ödenmeli''

ARDEŞEN (A.A)

Ardeşen'de 1947 yılında yapılan ''püro tütün ekimi'' sırasında, üreticiler için kurulması planlanan Tütün Bankası'na 6 bin üreticiden kesilen %5 aidatlar banka kurulmadığı halde iade edilmedi.

Ardeşen tütün üreticilerinden Hacı Şükrü Kabaoğlu, o sıralarda Pazar ve Ardeşen ilçelerinde fazla miktarda püro tütünü yetiştirildiğini ve Tütün Bankası kurulması amacıyla Tekel'e teslim edilen tütünlerin üreticilerinden, iki yıl süre ile %5 aidat kesildiğini açıkladı. İki yıl sonra da üreticilerin büyük bir bölümü üretimden vazgeçtiği halde halen Pazar'a bağlı 12 köyde ekimin devam ettiğini bildiren Kabaoğlu, o günlerde üreticilerden kesilen paraların ödenmediğini ve bankanın da hala kurulmadığını vurgulayarak, en kısa zamanda üreticilerin paralarının geri verilmesini istedi.

Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdürlüğünden 17 memur sürüldü

HABER MERKEZİ

Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdürlüğü'nde çalışan 17 memur 17 ayrı ile sürüldü. Kış ortasında çeşitli illere sürülen memurlara atama emirlerinin zorla tebellüğ ettirilmeye çalışıldığı, hasta olanların hastaneye sevk işlemlerinin yapılmadığı bildirildi.

Yetkililerin denetim yapmamalarından yakınan halk, 'Bu cesareti kimden alıyor anlamıyoruz. Avantadan 2,5 lira fark istemesine göz yumamazdık'' dedi. (Fotoğraf: Kadir KAPUAĞASI)

Kadırga'da karaborsa satılmak istenen gazyağının dağıtımını halk yaptı

HABER MERKEZİ

Kadırga'da bir bakkalın dağıtılmak üzere aldığı gazyağını fahiş fiyatla satmak istemesi üzerine, gazyağına el koyan halk dağıtımı kendisi yaptı.

Kadırga semtindeki Liman caddesi üzerinde bulunan bir bakkal, kendisine dağıtılmak üzere verilen gazyağını karaborsa satmak isteyince, semt sakinleri bakkalı önce uyardılar. Bakkalın karaborsa satmak yolundaki ısrarı üzerine bakkal dükkanını işgal eden halk, kuyrukta bekleyen halka gazyağını piyasa fiyatı üzerinden sattı. Semt sakinleri ''Bakkala karaborsa fiyatla gazyağı sattırmayacağımızı söyledik, ama dinlememekte ısrar edince, dükkanı işgal etmek, gazyağını kuyrukta bekleyen insanlara piyasa fiyatı üzerinden dağıtmak zorunda kaldık' dediler. Yetkililerin denetimsizliğinden yakınan semt sakinleri 'Bu cesareti kimden alıyor anlamıyoruz. Normal şartlarda verilen 80 kuruş kar bana yetmez deyince çileden çıktık. Avantadan 2,5 lira fark istemesine göz yumamazdık'' şeklinde konuştular.

Kuyrukta beklemekte olan Halime Teyze ''Tam 7 nüfus bir evde tıkış tıkış oturuyoruz, canımız burnumuzda. Odun yok, kömür yok, tüpgaz yok, kuyruklarda çile çekiyoruz. Arada sıra bulunan bir mala da ne diye gereğinden fazla verelim avanta yere'' dedi. Halime teyze son kış boyunca semtteki elektrik arızaları yüzünden mum ışığında oturduklarını da söyleyerek'' Nerede bizim sahiplerimiz olduğunu iddia eden büyükler? Adliye binasının 100 metre altında, karakolun yanıbaşında karaborsacılık olurda kimse ilgilenmezse, halkta bunu yapar'' şeklinde konuştu.

Genellikle ev kadınlarından oluşan kuyruktakiler ''Üstümüze başımıza bakın. Gazyağının geldiğini duyunca pek çoğumuz pijama ile çıktık sokağa. Nedir bu çektiğimiz çile? Nerede yetkililer'' dediler.

Dağıtımı olaysız biçimde sona erdiren halk karaborsa satmaya kalktığı için dükkandan attığı bakkala, dağıtımın sonunda tüm gazyağı bedelini teslim ederek ''inşallah bir daha böyle bir şeye kalkışmazsın'' dedi.

Tüm Maden-İş Otosan'da oylama yapılmasını önerdi

HABER MERKEZİ

Bağımsız Tüm Maden-İş Sendikası Otosan Anonim Şirketinde yetkili sendikanın belirlenmesi için, işyerinde yetki çağrısı yapan DİSK'e bağlı Maden İş Sendikasına ve Cevher İş Sendikasına, oylama yoluna gidilmesini teklif etti.

Tüm Maden-İş Sendikası, bir örneğini de DİSK Genel Başkanlığına gönderdiği çağrıda, toplu iş sözleşmesi yetkisi çağrılarında, sendikaların itirazlarının çözüme ulaşmasının bazı kereler altı ayı bile geçtiğini hatırlatarak, ikibini aşkın işçinin çalıştığı bu işyerinde, yetki çalışmalarının uzayıp işçilerin varolan hayat pahalılığının pençesinde daha fazla kıvranmalarını önlemek amacıyla böyle bir çağrı yaptıklarını belirtti.

Tüm Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Uğur Cankoçak konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, gizli oy açık sayımla işyerinde yetkili sendikayı saptamanın ancak çağrı yapan sendikaların tümünün bunu kabul etmeleriyle olanaklı olduğuna dikkati çekti.

İzmit, Çelik Halat'ta işçiler istifaya zorlanıyor

KOCAELİ (İsmet SEVİNÇ)

İzmit'in Köseköy mevkiinde kurulu ve 12 yıldır faaliyette bulunan Çelik Halat ve Tel Sanayii İşverenin yayınladığı bir bildiri ile, işçileri istifaya zorladığı öğrenildi.

Fabrika kapısına asılan duyuruda 'Mamullerin satılamadığı ve üretimin düştüğü gerekçesiyle çalışanların sayısının azaltılması zorumluluğu doğdu' denmekte, 17 Marta kadar kendi isteği ile işten ayrılacak olanlara kıdem ve ihbar tazminatlarının ödeneceği belirtilmektedir.

Konu ile ilgili olarak Demokrat muhabirine görüşlerini açıklayan bir grup işçi ise, 'İşverenin gösterdiği gerekçeler asılsızdır. Çünkü Çelik Halat mamullerine yurt dışından büyük talep olduğu halde, işveren, iç piyasayı daha kârlı bulduğu için ihracat yapmamakta, fiyatların sürekli yükselmesi için de, kasten üretimi düşük tutmaktadır.

Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun toplu sözleşme hükümlerini uygulamadığı öne sürüldü

ADANA (DEMOKRAT)

Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü ile DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası arasında bir süre önce imzalanan toplu iş sözleşmesinin uygulanmadığı bildirildi.

Oleyis sendikası Akdeniz Bölgesi Şube Başkanı Ali Demir konuyla ilgili yaptığı açıklamada, Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde yaklaşık 2.500 işçinin çalıştığını ve yapılan bu haksızlığa karşı mücadeleyi elden bırakmayacaklarını söyledi.

Marmara Birlik'ten atılan işçiler dava açacak

BURSA (DEMOKRAT)

Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nde işçilere uygulanan baskılar kınandı. Bu arada, işten çıkarılan 11 kişi Genel Müdürlük binasında bir basın toplantısı düzenleyerek Genel Müdürlüğün bu uygulamasına karşı çıktı. Genel Müdürlüğün yasadışı uygulamalar içine girdiğini belirten işçiler, 2 yıllık geçici hizmeti olan bir kişinin Genel Müdür Yardımcılığına atandığını söylediler.

Adana Bölge Çalışma, SSK Hastanesi'ndeki sürgünleri yasadışı buldu

ADANA (DEMOKRAT)

Bir süre önce Adana SSK hastanesinde çalışan, Devrimci Sağlık-İş Sendikası üyesi dört işçinin yasal bir gerekçe gösterilmeden çeşitli illere sürgün edilmesinden sonra sendika Adana şube yetkilileri sürgünlerin yasal olmadığı gerekçesiyle Adana Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne bir dilekçe vererek üyelerinin tayinlerinin durdurulmasını istemişti.

DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık-İş Sendikası Adana Şube yetkililerinin başvurusunu inceleyen Adana Bölge Çalışma Müdürlüğü Müfettişleri sendika üyelerinin sürgün edilmesinin yasal olmadığını belirledi.

Trabzon'da katliam girişimi: 1 ölü 4 yaralı

Askerlere ateş açan faşist silahıyla yakalandı

HABER MERKEZİ

Ankara'nın Kayaş ilçesinde bir grup faşistin askerlere ateş açtığı bildirildi. Ateş edenlerden bir kişinin yaralı olarak tabancasıyla birlikte ele geçirildiği öğrenildi.

Edinilen bilgilere göre Kayaş'ta önceki akşam geç saatlerde çıkan bir çatışma sonucu sağ görüşlü olduğu bildirilen Orhan Kaplan tabancayla vurularak öldürüldü. İsa Bal ise ağır yaralandı. Olayda sol görüşlü olduğu öğrenilen Mesut Toruntay da yaralandı.

Olaydan sonra güvenlik kuvvetlerinin, çatışma ile ilgili oldukları öne sürülen sol görüşlü iki kişiyi gözaltına aldıkları ve kimliklerini gizli tuttukları öğrenildi.

Öldürülen Orhan Kaplan'ın evine başsağlığına giden bir gruptan çevrede bulunan güvenlik kuvvetlerine ateş açıldı. Askerlerin bu ateşe karşılık vermesi üzerine ateş edenlerden Mustafa Çelik adındaki faşist yaralı olarak tabancasıyla birlikte ele geçirildi.

- ANKARA'DA ARKADAŞINI VURAN FAŞİST YAKALANDI
- İKİ ERİN ÖLÜMÜ İLE İLGİLİ İKİ KİŞİ GÖZALTINA ALINDI
- YAŞAR DEĞERLİ ÖLDÜ
- RİZE'DE GENEL İŞ BOMBALANDI
- İÇEL MUT'TA ÜÇ KİŞİ YARALANDI
- MİLAS HALK GECESİNDE İKİ KİŞİ YARALANDI

İÇEL MUT'TA ÜÇ KİŞİ YARALANDI

İçel'in Mut İlçesinde Mut Lisesi önünde faşistlerin öğrencilere saldırması ile meydana gelen olaylarda 3 öğrenci ağır, 7 öğrenci de çeşitli yerlerinden hafif yaralandılar. Ağır yaralı öğrencilerin faşistlerin açtığı ateş sonucu tabancayla vurulmuş olduğu ve diğer hafif yaralıların bıçakla yaralandığı öğrenildi.

Lisede meydana gelen olaylardan sonra ilçe içinde bir gösteri yapan faşistler halka saldırdılar, 3 kişiyi daha yaraladılar. Olaylardan sonra güvenlik kuvvetlerinin 6 sol görüşlü kişiyi gözaltına aldıkları bildirildi. Mut İlçesinde meydana gelen olaylarda ağır yaralanan Abdullah Korkmaz, Mehmet Çaylı ve Faruk Etan adlı öğrenciler İlçe dışında komşu illerin hastanelerine taşınarak tedavi altına alındılar..

Öte yandan Mut İlçesinde ilerici - devrimci kimselerin devam ettikleri İdman Yurdu Kulübüne sabaha karşı atılan patlayıcı madde etkisiz hale getirildi.

TRABZON'DA KATLİAM GİRİŞİMİ

Trabzon'da meydana gelen dört ayrı olayda faşistler sol görüşlü 4 kişiyi kurşunladılar. Kurşunlananlardan biri öldü, üçü ağır yaralandı.

KTÜ Kimya Bölümü öğrencisi sol görüşlü Zeki Öztürk kimlikleri belirlenemeyen silahlı üç kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Zeki Öztürk'ün öldürülmesinden sonra kentin çeşitli yerlerinde faşistler devrimcilere saldırılarını sürdürdüler. Yer yer çatışmalar oldu. Faşistler kentin çeşitli yerlerinde tek tek rastladıkları sol görüşlü kişilere saldırdılar ve 3 kişiyi yaraladılar.

Pazarkapı mahallesinde sol görüşlü olduğu ve tezgâhtar olarak çalıştığı bildirilen Turgut Kara faşistlerce vurularak yaralandı. Bu olaydan 10 dakika sonra Fuar önünde Türkiye Elektrik Kurumunda işçi olarak çalışan sol görüşlü Kenan Solak, üzerine açılan ateş ile çeşitli yerlerinden vuruldu. Kısa bir süre sonra TÖB-DER Trabzon şubesi lokali önünde yine sol görüşlü oldukları bildirilen işçi Ahmet Alemdar ve ortaokul öğrencisi Halil İbrahim Çalık faşistler tarafından yaylım ateşine tutuldular.

Devlet Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınan 4 yaralının durumlarının ağır olduğu bildirildi. Öte yandan faşist saldırılardan sonra saldırganlardan yakalanan olmadı. Trabzon Valisi Ali Rıza Yaradanakul bir açıklama yaparak kentte geniş güvenlik önlemleri alındığını söyledi.

Bu arada 1 kişinin ölümü, 4 kişinin ağır yaralanması ile sonuçlanan faşist saldırılardan sonra Trabzon'da havanın gergin olduğu bildirildi. Kendileriyle görüştüğümüz yöre halkı, olayların basit bir saldırı değil, önceden planlanmış bir cinayetler dizisi, bir katliam olduğunu, faşistlerin kitle desteği sağlayamayınca sindirmek için çeşitli tertipler düzenlediklerini söylediler. Yöre halkı faşistlerin bu oyunu karşısında suskun kalmayacaklarını, yeni saldırılara karşı uyanık olduklarını açıkladılar.

İKİ ERİN ÖLÜMÜ İLE İLGİLİ 2 KİŞİ GÖZALTINDA

Mercan'da iki jandarma erinin öldürülmesi olayının sanıklarından olduğu sanılan biri kız iki kişinin yakalandığı bildirildi.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, dün bir ihbarı değerlendiren İstanbul Emniyet Müdürlüğü "Yıldırım ekiplerince" bir eve yapılan baskında, bir süre önce Mercan'da iki jandarma erinin öldürülmesi olayının sanıkları olduğu bildirilen birisi kız iki kişi yakalandı.

Yetkililer, sanıkların kimliklerinin şimdilik açıklanmasında sakınca bulunduğunu yakalananların görgü tanıkları ile yüzleştirileceğini belirttiler.

Yakalananlardan kimliği henüz açıklanmayan kızın Tıp Fakültesi öğrencisi olduğu öne sürüldü.

- İstanbul'un çeşitli yerlerinde dün tabancayla vurularak yaralanan 5 yurttaşın durumlarının ciddiyetini koruduğu bildirildi. Şişli'de bulunan bir Nalbur dükkanında silahlı iki kişinin saldırısına uğrayarak ağır yaralanan CHP'li Murtaza Doğan, Şükrü Karataş, Ali Kaya ve Ethem Ete'nin kendilerine yapılan ilk müdahaleden sonra Şişli Etfal Hastanesinde bulundukları ve durumlarının ağır olduğu bildirildi. Bu arada Gültepe kavşağında Hastaneye hasta götürürken "dur" ihtarına uymadığı için jandarma erleri tarafından arabası içinde vurulan polis memuru Emin Özdemir'in bir ameliyat geçirdiği ve sağlık durumunun ciddiyetini koruduğu doktorlar tarafından ifade edildi. Emin Özdemir de halen Şişli Etfal hastanesinde tedavi altında bulunuyor.

- Sanayi Mahallesinde bulunan bir kuyumcu dükkânına atılan patlayıcı madde, maddi hasara yol açtı. Çevre halkı kuyumcunun sağ görüşlü olduğunu ve çevrede muhbirliği ile tanındığını ifade ettiler.

ANKARA'DA ARKADAŞINI VURAN FAŞİST YAKALANDI

Kayaş'ta Yeşilbayır Mahallesinde bir süre önce arkadaşı Yusuf Dönmez'i yaralayan ve ismi açıklanmayan faşist, iki tabanca, çok sayıda mermi, üç adet dinamit lokumu, dört adet dinamit kapsülü ve 60 cm uzunluğunda dinamit fitili ile beraber yakalandı.

Ankara Emniyet Müdürlüğünden alınan bilgiye göre sanık ifadesinde, tabanca ve patlayıcı maddeleri aynı semtte oturan sağ görüşlü arkadaşlarından aldığını, patlayıcı maddelerden birini 27 Şubat'ta Tepecik Mahallesinde bir eve atarak kullandıklarını söyledi. Sanığın Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına teslim edildiği bildirildi.

MİLAS HALK GECESİNDE İKİ KİŞİ YARALANDI

Muğla'nın Milas İlçesi Belediye Düğün salonunda yapılan Halk Gecesine kimlikleri belirlenemeyen 3 faşistin ateş açması sonucu biri ağır iki kişi yaralandı, büyük ölçüde hasar meydana geldi.

Görgü tanıklarından edinilen bilgiye göre, önceki akşam gecenin bitmesine yakın salona gelen 3 faşist önce 2 el ateş ederek, iki kişinin yaralanmasına neden olduktan sonra salonun camlarını da kırarak kaçtılar. Kaçarken bir kez daha salonu tarayan faşistlerin yurttaşları ağır yaraladıkları bildirildi.

Milas halkı, son günlerde faşist baskı ve saldırıların yoğunlaştığını bu olayların AP milletvekili Ahmet Buldanlı'nın ilçede olduğu günlere rastlamasını kuşkuyla karşıladıklarını bildirdiler.

RİZE'DE GENEL-İŞ BOMBALANDI

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının Rize Şubesi gece geç saatlerde bombalandı. Sendika şubesinin balkonuna konulan saatli bomba sendika binasında ve çevre binalarda hasara yol açtı. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü, saldırganların kimliklerinin saptanmasına çalışıldığı bildirildi.

YAŞAR DEĞERLİ ÖLDÜ

İstanbul Sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesi hakimlerinden binbaşı Yaşar Değerli, Ordu'da geçirdiği bir trafik kazasında öldü.

İlgililerden alınan bilgiye göre, binbaşı Değerli bazı arkadaşları ile birlikte Trabzon'un Of ilçesine gitmekte iken keskin bir virajda karşılaştığı taksiye çarpmamak için ani direksiyon kırdı. Bu sırada Yaşar Değerli'nin kullandığı otomobil iki takla atarak uçurumdan yuvarlandı. Kazada binbaşı Değerli öldü, otomobilde bulunan arkadaşları ise hafif sıyrıklarla yaralandılar.

Değerli, 12 Mart döneminde, TKP-ML, TİKKO, Erzurum Kars DEV-GENÇ, Kürdistan Demokrat Partisi, Doğu Devrimci Kültür Ocakları soruşturmalarını yürütmüştü. Ayrıca İstanbul da dahil olmak üzere çeşitli illerde Sıkıyönetim savcılığı yaptı. Hakim Binbaşı Yaşar Değerli'nin cenazesi dün İstanbul Haydarpaşa Numune Hastanesine getirildi.

Bursa emniyetinde işkence yapıldığı iddaları yoğunlaştı

BURSA(THA)

Bursa Emniyetinde son günlerde polisin işkence yaptığı iddiaları yoğunluk kazanırken suçsuz kişilerin hiç bir gerekçe gösterilmeden evlerinden alınarak günlerce emniyette tutulduğu ve işkenceyle kendilerine suç yükletilmeye çalışıldığı da iddia edildi.

"OĞLUMU EMNİYETTE TANIYAMADIM"

Oğlum Hasna Telci'nin 10 gün önce polis tarafından gözaltına alındığını ancak bir türlü malhkemeye çakarılmadığını belirten Nuriye Telci adlı anne, "oğlum Hasan Telci'nin hayatından endişe ediyorum kaç kez emniyete gittimse oğlumla görüştürmediler en sonunda bir yolunun bularak oğlumu nezarethanede gördüm, gördüm ama kendisini tanıyamadım. Aslan gibi oğlum dayaktan gözü şişmiş bir durumdaydı. Sonradan öğrendim ki kendisine hiç ilgisi olmayan tam 18 tane suçu yüklemek için elektrikli sandalyaye bile oturtmuşlar savcılığa giderek oğlumun bir hastahanede tedavi altına alınmasını istedim fakat bir sonuç çıkmadı. Oğlumun hayatından endişeliyim" dedi.

Öte yandan CHP il başkanı Erhan Sevimli'nin Yeşilova Erturulgazi ve Ortabağlar semtinde oturan bazı ailelerle yaptığı ortak basın toplantısında semt sakinleri geceleri evlerinin mahkeme kararı olmadan arandığını çocuklarının polis baskısı altında olduğunu söyledi. İl başkanı Sevimli de Bursa emniyetinde politik amaçlı sürgünler yapıldığını ve bazı bölgelerde polisin halka baskı yaptığını ileri sürdü.

ODTÜ öğrencileri, Cumhurbaşkanına telgraf çekmek için uzun kuyruklar oluşturdu.

ODTÜ öğrencileri ÖTK üyelerinin serbest bırakılması için Korutürk'e telgraf çekti

HABER MERKEZİ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencileri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Temsilcileri Konseyi Yürütme Kurulu (ODTÜ-ÖTK YK) üyelerinin derhal mahkemeye çıkartılıp serbest bırakılmaları için Cumhurbaşkanı'na telgraf çektiler.

Bu konuda bir basın açıklaması yapan ODTÜ-ÖTK, ODTÜ öğrencilerinin, 16 Nisan 1979 tarihinden beri tutuklu bulunan ve mahkemeye çıkartılmayan ODTÜ-ÖTK YK üyelerinin derhal mahkemeye çıkartılıp serbest bırakılmaları için telgraf çekenlerin ODTÜ postanesinin önünde çok uzun kuyruklar oluşturduğunu belirtti.

Demirel'den seçmeler(2)

Demirel'in hesap verme toplantılarına ilgi büyüktü: ... özellikle iktidar yanlısı basın kuruluşlarının başta patronları ve yanlarında üç-dört muhabirleri sabahın erken saatinde, Gimadaki Gümrük kuyruğunu aratan bir hevesle sandelyeleri, masaları doldurmuşlardı.

Toplantıya normal süresinde gelenlerin çoğu ayakta kaldı... Bu durum Demirel'i sinirlendirmiş olacak.. şöyle bir döndü, gazetecilere baktı...

"Ya, çocuklar bu tayyare vaziyetleri hiç iyi olmuyor kendinize bir çeki düzen verin.." dedi.

ÇOK BOZULMUŞ

Son günlerde güncel bir konu haline gelen ve sık sık sözü edilen "Güney Amerika modelinden" sonra bir de "Şikago modeli" çıktı. modelin mucidi Başbakan Demirel...

Basın toplantısında sigara konusuna değinen Demirel, sigaranın özel sektöre devrinde sakınca olmadığını söyleyerek, önemli olanın sigarayı kimin ürettiği değil, sigaranın bulunması olduğunu savundu.

Demirel sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bunun ne alakası var Şikago modeliyle? Bu sigara meselesine çok bozuldum. doğrusunu söyleyeyim..."

DÖVİZİN YAVRULARI

Demirel toplantısının ortalarında bu kez döviz konusuna değindi. Döviz olmadan hiçbir şeyin yapılamayacağını söyledi. İşsizliğin artacağını, üretimin duracağını ifade etti.

Döviz ve üretimin önemine değinen Demirel şöyle dedi:

"Bu ikisi yetmez mi? Bu ikisi yok olunca yavruları olur..."

KÖPEĞİ BAĞLAMAK YERİNE TAŞI BAĞLAMAK

Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, toplantısında son devalüasyon ve zam kararlarını savunarak, bunların zorunlu olduğunu kaydetti. Zamlar olmasaydı piyasanın daha da bozulacağını ifade eden Demirel sözünü şöyle bağladı:

"Bunu yapmamak köpekleri bağlamak yerine taşları bağlamak anlamına gelir"

TAŞ YAĞMURU

Yiğit memur

Emekli Sandığı, memurlara verdiği borç miktarını artırmış.

Bak bu iyi.

Nasıl olsa maaş yetersiz.

Borçla yaşamı sürdürmeli.

Demirel ne demişti?

"Borç, yiğidin kamçısıdır"

Şimdi bizde memurlar "YİĞİT MEMUR"

"TRAVEL İŞLETMESİ" Ne menem birşey acep?

Kimi kefensiz gömülüyor kimi için de milyonlar harcanıyor

- BELEDİYE, KİMSENİN SAHİP ÇIKMADIĞI ÖLÜLERİ TABUTSUZ OLARAK TOPRAK MEZARLARA GÖMERKEN, TABUTLU VE LAHİTLİ BİR TÖREN İÇİN 6 BİN İLE 10 BİN LİRA ARASINDA DEĞİŞEN PARA ALIYOR.
- BİR DE ÇEVRESİ MERMERLE ÇEVRİLMİŞ: UFAK BİR BAHÇE BOYUTLARINDA VE HEPSİ DE ÜNLÜ AİLELERİN İSİMLERİNİ TAŞIYAN MEZARLAR VAR Kİ, BUNLAR İKİ MİLYON LİRADAN AŞAĞIYA ÇIKMIYOR.

İSTANBUL HABERMERKEZİ

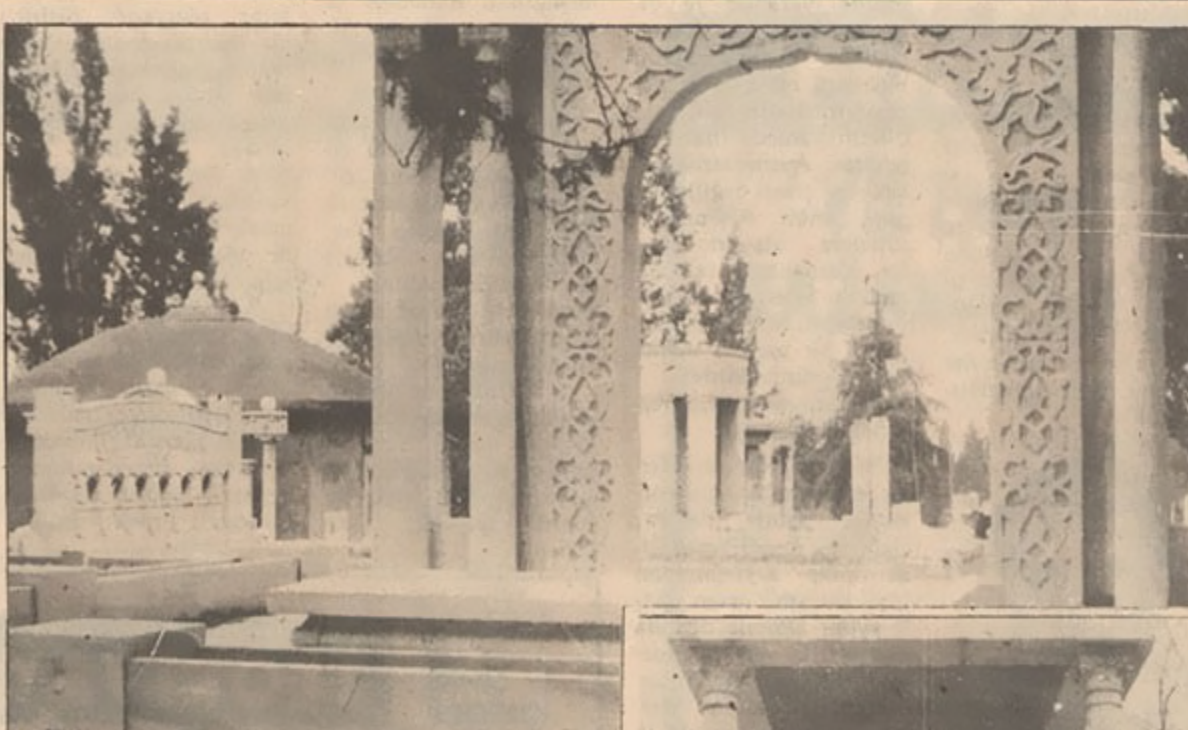
Yaşamanın emekçiler için gittikçe daha da zorlaştığı ülkemizde, Belediye hergün, yakınlarının bir kefen alacak 200 lirası bile olmayan beş altı kişinin cenazesini kaldırırken, kimi aileler de, öldükten sonra mezarlarına milyonlar harcıyorlar.

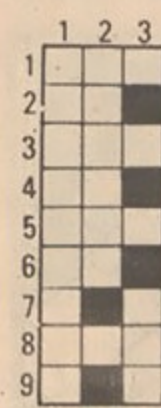
Belediye, kimsenin sahip çıkmadığı ölüleri tabutsuz olarak toprak mezarlara gömerken, tabutlu, lahitli bir tören için, 6000 lira ile 10.000 lira arasında değişen bir para alıyor. Tabutlu, lahitsiz bir cenaze töreni ise, 3000 liraya maloluyor. Yalnızca mezar yeri içinse, 4000 lira ödemek gerekiyor. Bu arada, yakınlarının ölümünü, büyük bir gazetede, orta boy bir ilanla duyurmak isteyenler, 15.000 lira civarında bir ücret ödemek zorundalar.

Mezar kazımını üstlenen Belediye müteahhitlerine de 2000 liradan başlayan bir ücreti ödedikten sonra cenaze masrafları bitmiş sayılabilir. Ancak bundan sonra bir de mezartaşı sorunu var. Dosya kağıdı büyüklüğünde, ölenin yalnızca adının sığabileceği bir mezar taşı 700-800 lira arasında değişiyor. Biraz daha büyük olanlar ise 3000 liradan başlıyor. Eğer mezarı mermerle kaplatmak istiyorsanız bu size en az 100.000 liraya malolacaktır. Bir de, çevresi mermerle çevrilmiş, ufak bir bahçe boyutlarında ve hepsi de, ünlü ailelerin isimlerini taşıyan mezarlar var ki, bunlar iki milyon liradan aşağıya çıkmıyor. Yani bir kat fiatı! Bu konuda konuştuğumuz bir mezarcı şunları söyledi:

"Eskiden insanlar daha dindar olurdu, ama ne dersin, o zaman bu kadar büyük mezarlar yaptırmazlardı. Şimdiki mezarlar gösterişli, adeta ev gibi. Ama eskiden yapılan kavuklu, sarıklı, ya da ince işli mezarları ısmarlayan kalmadı. Öyle fazla para verebilecek kimse kalmadı ki. Herkes, 'Aman ucuz olsun da, ne olursa olsun' diyor. Öleni sevmediklerinden mi, değil, yiyecek ekmeğe parası olmayan adam mezara nasıl o kadar para harcar ki. Yaptıranlar da görüyorsunuz işte, mermer bol, işlemesi az olanını istiyorlar. Artık gelenler, 'Vay' bu ne büyük mezar! desinler diye midir, bilinmez. Bir de çok zengin olanlar var, onlar tunçtan falan heykeller diktiriyorlar mezarlarının başına. Ama onlar kaça çıkar biz bilemeyiz."

İşçilere geçinmek için asgari ücreti, yaşamak için de, çocuklarının oynayacağı parkları bile olmayan şehirleri fayık görenlerin, kendilerine lâyık gördükleri türbeler, tunçtan heykeller, Zincirli kuyu'da, Karacaahmet'te, Edirnekapı'da...

İnsanlar yaşarken nasıl eşitsizlerse, öldükten sonra da öyle eşitsizdirler. Kimileri kefensiz gömülürken, kimileri için ise de milyonlar harcanıyor. (Fotoğraflar: Hüseyin AVUÇ)

BULMACA

Soldan Sağa:

1—Emeğini satan kimse, işçi(çoğul)
2—Bir olumsuzluk edatı - Bir nota
3—Ham ya da yarı işlenmiş maddelerin makine aracılığıyla tüketime hazır duruma getirildiği sanayi kuruluşu
4—Lityum elementinin simgesi - Bir ağacın dalı ya da gövdesi üzerine, aynı familyanın daha iyi bir türünden alınan parçaları ekleme işi
5—Altın renginde olan — Bir gıda maddesi
6—Bir harfin okunuşu - Kolay işlenir ve kolayca tel durumuna getirilir bir element
7—Göriş, özel göriş, anlayış
8—Düz ve geniş arazi - Bir organımız - sözcüklerin sonuna gelen bir takı.
9—Bir Türk Hafif müziği sanatçımızın adı(kadın)

Yukardan Aşağıya

1—Piyasaya gereğinden çok kağıt para çıkarmaktan, paranın değeri düşüp fiyatların yükselmesi
2—Aile ile, çoluk çocuk birlikte
3—TERSİ: Gök rengi
4—Pek korkulu, müthiş
5—Nitelikle ilgili bulunan
6—Son karşıtı - İskambilde bir kağıt adı
7—Bir ajansımızın simgesi - Bir ünlem
8—Yabancı - Büyük çağlayan
9—Bağ, bağlama - Boru sesi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2			■		■		■		
3								■	
4			■		■	■			
5							■		
6			■						■
7		■							
8				■			■		
9		■							■

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Soldan Sağa:
1-Neritel, 2 - Ozalit - Te, 3 - ikep, 4 - Akak - keçe, 5 - Mal - Lak, 6 - Vitamin, 7 - Fanatik, 8 - Irak - Kaya, 9 - Rafadan

Yukardan Aşağıya:
1 - Notam - Fır, 2 - Ez - Kavara, 3 - Ra - alinaf, 4 - İlik - Taka, 5 - Tik - Tat, 6 - Etek - Mika, 7 - Pelikan, 8 - Çan, 9 - Kepek - Tan.

Kültür alanından bazı görünümler

3

EROL ÇANKAYA

Günümüz insanı meta ekonomisinin gelişimine paralel olarak yabancılaşmış, özerk alanını yitirmiş insandır, donandığı sahte bilinçlilikle mutluluğu ve özgürlüğü herşeyi bir tüketim nesnesi olarak görüp peşinden koşmada bulan insandır. Yaygınlaşmış kitle iletişim araçlarının ördüğü "fantazmagorya" içinde olup bitenin farkına varamıyan ya da mutluluğunu bilinçli olarak bir "fantazya" dünyasında arayan günümüz kapitalist toplum bireyi. Ve sanatçılar.

Burjuva sanatçısı, yitirdiği "özgür"lüğünü ve insani öz'ünü toplumsal ilişkilerin niteliğinde arayacak yerde bilincinin derinliğinde bulmaya kalkar. Oysa, dış gerçekliğe, toplumsal ilişkilerin niteliğine biraz eğilmesi bile çok şeyi değiştirecektir ama yapmaz bunu.

Kapitalizmin yarattığı insanlık dışı toplumun değerlerine karşıdır; kültüründen derin bir nefret duyar, çürümenin ilişkilerini görür ama ilişkilerin dirimsel olduğu almaşığını nedense hep unutmaktadır! Sızlanıp durduğu yozlaşmanın nedenini insanın ilişkiler içinde tuttuğu dolaysız yerde ve bu ilişkilerin niteliğinde arayacak yerde, çabasını "hakikat"te sözkonusu toplumsal ilişkilere ait olan ama bundan yalıtılmış bir biçimde eğildiği içtepilerin ve mutlaklaştırılmış bir bilincin üzerinde yoğunlaştırır. . Horkheimer/Adorno'dan yararlanarak, bu tür sanatın kitlelerin izleyemediği ve ancak seçkinlerin yararlanabildiği bir sanat olduğu söylenebilir. "Bu yararlanma da,diğer kültürel edimler ve etkinlikler gibi, bugünkü toplumsal formasyonların temelini oluşturan yabancılaşmış emeğe, özel mülkiyete ve kurumsallaşmış toplumsal farklılaşmaların sürdürülmesine yaramaktadır."

Eskinin yerini alacak olan dirimsel almaşığı sürekli olarak görmezden gelir, giderek içine doğru, bilince doğru derinleşmeyi seçer. Burjuva toplumunun değerleriyle ve bu yapıyla açık bir tarzda uzlaşmayan, hatta bu değerleri lanetleyen tavrı yalınkat bir bakışla "ilerici" bir nitelikte bile görülebilir ama umutsuzluğu, edilginliği önerisi ile tutucu ve güya hiç de hoşnut olmadığı bu yapıyı ortadan kaldıracak tek toplumsal sınıfın düşüncesini sürekli gözardı etmesi çoğu zaman onu da horlaması ile vardığı yer nedeniyle gerici bir niteliktedir. Yani bu modern sınıfın ölçütüne göre gerici bir niteliktedir. İşte aynı nedenledir ki, burjuva aydınlanmacılarının eliyle parlak ürünleri ortaya koyulmuş bir burjuva hümanizminin geleceği de olmamıştır ve eninde sonunda "taraf" olmak zorunda kalmıştır.

Aslında bu nokta, küçük burjuva çevrelerinin çürümüşlüğünü ya da burjuvazinin tarihsel-toplumsal tükenmişliğini salt eleştirel bir biçimde betimlemenin "ilericilik" olduğu yanılsamasından kurtulamamış bütün burjuva sanatçılarını irdelemede önem kazanıyor. İşçi sınıfının dünya görüşüne varamamış burjuva sanatçısının eleştirisi,sistemin çerçevesinin içinde ve çarpık bir doğrultuda olur.Özgür iradesiyle davrandığı "zehabında"ki sanatçı, herşeyin metalaştığı bu ilişkilerden kaçarak mutlak bir nitelikte gördüğü bilincine sığınarak içine kapanır,hakikati ele geçirebilmede bu içtepilerinden yarar umar. Bu yöneliş sonunda kendisinin mistikleşmesini, donandığı sahte bilinçlilikle gerçekliği çarpık bir tarzda algılamasını getirecektir. Ve sonunda burjuva sanatçısı bu "protesto"sunu "insan yalnızdır" anlayışına kadar vardıracaktır.

Sözgelimi, günümüz Amerikan şairlerinden Ginsberg'in yer yer protesto nitelikli başkaldırıcı şiiri "Beatnik Felsefesi" ne kadar başkaldırıcıysa o ölçüde "uzlaşmaz" ve "isyankar"dır. İsyankar olan ama sonunda mistikleşen sistemin sorunsalının dışına çıkamıyan, geleceği kuracak olan dinamiğe inançsız ve en çok biraz "haşarı" bir isyankarlıktır bu. Şiir, uzlaşmazlığa çağırır okurunu ama önerisi kokain,marihuana ve katmandu yollarıdır! Gandi tavrı gibi bir şeydir bu "uymazcı kültür". ve "savaş değil aşk yap" sloganının "Barışçı"lığı kadar da "tehlikeli"!

Burjuva sanatçısının çıktığı yerin niteliği "ilerici" olabilir ama ilerici olmanın da bir sınıf ölçütü vardır. Sistemin kendisine sunduğu sorunsalın dışına çekilmemesi bir süre sonra zorunlu olarak tutuculaşmasını getirecektir çünkü kapitalizm "kültürün inkarı"dır: Sanatçısına tecimselleşmeden başka bir hedef gösterememektedir. Bu nedenle sanatçı ya bu kültürden koparak başka bir kültüre geçecek ya da —eninde sonunda "taraf" olma kuralına bağlı olarak— burjuva düşüncesini savunur, bu egemen ideolojinin sözcülüğünü yapar bir duruma düşecektir.

Neden söz ettiğim, hangi ölçütleri kullanmamız gereğini vurguladım sanırım, biraz da olsa böylece açıklığa kavuşuyor. Son olarak Brecht'den bir kaç satır alıntılanabilir: "Yalnızca kapitalizmin insanı insanlıktan çıkaran tutumunu yansıtan, yani yalnızca insanın ruhsal açıdan yoksullaşmasını anlatan roman yazarları gerçeğe yaklaşamazlar. Kapitalizm, insana karşı olduğu gibi, barbarlığa karşı verdiği sıcak savaşta insanın yanında da görünüyor"

Bütün bunlar, "yararlı" da olsa "genel" sözler. Özellikle son yıllarda nedense "garip" bir biçimde boyveren gericiliğe ve bunun çeşitli biçimlerine değinmek, özel olarak Türkiye'deki eğilimlerden hareketle kültür alanındaki sorunları irdelemek ise başka yazıların konusu olacak.

GOGOL PALTO CEMAL KARABAŞ

"Nâzım Hikmet'in Sahte Dostları"

Behzat Ay

Nazım Hikmet Uzmanı diyebileceğimiz Kemal Sülker'in sanırım Nazım'la ilgili yedinci yapıtı bu.

Kemal Sülker'in titiz çalışma, araştırma yönteminin ustalığını bu çalışmasında, ününde de görüyoruz. Oniki bölümden oluşan 242 sayfalık kitabı okumakla, Nazım'la ilgili geçmişte yazılıp unutulan ve okunmayan birçok yazı ve olaylar, bu önemli yapıtı okumakla okunmuş olunduğu gibi, derli-toplu elimiz altında da bulunmuş oluyor. Çok araştırma ve yolculuklar sonucu derlenerek oluşturulmuş bir yapıt. Zekeriya Sertel'in 1978 yılındaki yazı dizisi günlerinde yazılmış Mahmut Dikerdem, Mehmed Kemal, Oktay Akbal, Kemal Sülker, Yalçın Pekşen'in yazıları, kimi dergilerdeki imzasız yazılar, TYS'nin yanıtı, Ali Ulvi'nin çizgi-gülmecesi(karikatürü), Can Yücel'in, Abidin Dino'nun ince anlamlı (nükteli) sözleri düşündürücü ve ilginçtir. Ama en ilginci düşündürücü olanı Zekeriya Sertel'in 1954 yılında yazdıklarıyla aradan yirmi dört yıl geçtikten sonraki yazılan arasındaki ayrım, daha doğrusu karşıtlık. İki yazı dizisi, kitaplaşmış iki yazı dizisi arasında karlı dağlar değil, ayrı dünyalar var...

Kılı kırk yararcasına birçok belgeleri inceleyen; Nazım'ın gerçek yaşamını en ince ayrıntılarına değin yazabimek için iki kez Sovyetlere, Bulgaristan'a giden ve oralarda "Nazım'ın Çilesi"ni yazan Radi Fiş'le, Sovyet romancısı Boris Polevoy'la, Türkolog Bilgin İbrahim Tatarlı'yla, yazar Fahri Erdinç'le ve başkalarıyla görüşüp konuşan Kemal Sülker'in bu belge niteliğindeki yapıtını bitirince acı acı düşünmemek olanaksız. Hele de dış siyasa uzmanı Mahmut Dikerdem'in, "Dünya halkları onu sanat yapıtlarıyla olduğu kadar yılmaz barış savaşçısı kişiliği ile de tanımış ve yüceltmiştir. Bu kişiliği iledir ki Nazım Dünya Barış Konseyi'nin Başkanlık Divanına seçilmiş, Uluslararası Barış Ödülünü Picasso, Neruda ve Paul Robson ile birlikte almıştır" tümcelerini yeniden okuyunca, bizlerin değerbilmezliği, değerkıyıcılığı insana daha bir başka acı ve hüzün veriyor. 1947'de Cahit Sıtkı Tarancı'nın yazdığı gibi, "Hey kahbe felek ne oyunlar ettin – En yavuz evladı bu memleketin –Nazım ağabey hapislerde çürür" diyemiyoruz. Çünkü O, "Ve yalnız – yarım kalmış bir şarkının acısını – toprağa götüreceğim" demişti; götürdü. Ama dediği gibi, "Yazılarım otuz kırk dilde basılır Türkiyemde Türkçemle yasak" değil. Köprülerin altından çok sular aktı. Geç de olsa Türkiye'mizde Türkçe yazdıklarını kana kana, yana yana okuyoruz. O "yıldız gibi akıp geçti" ama yazdıkları benliğimizde iz, gönlümüzde köz oldu. Değerini bilenler gün be gün çoğalıyor, yazınımızın en büyüğünü....

Kemal Sülker'in yapıtı da bu gerçeği kanıtlıyor, tanıtlıyor.

KÜÇÜK SORUŞTURMA

Hazırlayan: E.ÇAKICIOĞLU

SORULAR:

1– Gazete, dergi ya da kitap okur musunuz? Neden?

2– Gazete ve dergi okuyorsanız, sizi en çok hangi sayfası ilgilendirir? Neden?

3– Sanatla ilgilenir misiniz? Hangi dalıyla? Neden?

4– Roman, öykü ve şiir kitapları okur musunuz? Okursanız, sizi en çok etkileyen yapıtı ve hangi yönüyle etkilediğini açıklar mısınız?

5– Sizce günümüz yazınında (edebiyatında) eksik yanlar var mıdır? Varsa, nelerdir? Nasıl olmalıdır?

6– Eklemek istediğiniz özel düşünceleriniz var mı?

Cabbar KARAÇAM (İşçi)

1 - Okurum. Çünkü bu düzenin ne olduğunu ve kime hizmet ettiğini o gazete, dergi ve kitaplardan öğrenirim. Ve ona göre sınıfım olan işçi sınıfının safında yer alırım.

2– Okuduğum gazete ve dergilerde sınıfımızın sorunlarını ve mücadelesini yansıtan sayfalarla ilgilenirim.

3 - İlgilenirim. Çok sevdiğim için, resim dalıyla ilgilenirim. Resim çizerek toplumsal sorunlarımızı yansıtmağa çalışırım.

4– Roman okurum. Beni en çok etkileyen ise Yılmaz Güney'in 'Kapı Pencere Camı ve iki Ekmek istiyorum" adlı romanı. Ankara'nın Çinçin mahallesinde geçiyor. romanın konusu. Ve devletin bakmadığı çocukların sorunlarını öyle güzel yansıtıyor ki...

5 Var. Ekonomik ve siyasi taleplerimizi yansıtmaktan çok uzaktırlar. Oysa bize yön gösterici olmalı, sanat.

6– Uzun söze gerek yok. Sanat, ya halka ve devrime, ya da egemen sınıflara ve onların düzenine hizmet etmeli. Sınıflar üstü olamaz. Türkiye'de de sanatçılar yerlerini belli etmelidirler artık.

Cihangir AZERİ (Öğretmen)

"1 - Okurum. Yurt ve dünya sorunlarından (verdikleri ölçüde) haberdar olmak için.

2 - Günümüzde koşullara ve somut olaylara bağımlı olarak gazetelerin değişik bölümleri değişik önem kazanır. Genellikle şu sırayı izlerim:

a)Haberler,
b)Yorumlar ve makaleler
c)Dünya ülkelerindeki ekonomik ve politik olayları içeren sayfalar.
d) İnceleme ve araştırma sayfaları,
e)Sanat sayfaları
f) Tartışma ve okuyucu sütunları.

3 - Amatör olarak tiyatro ve öykü dalıyla ilgilenirim. Bütün sanat dallarının toplumsal kavganın birer parçası olduğuna inanırım. Tiyatro kitlelerle sıcak ilişkiler kurmada en etkin araçtır. Onlara, canlı ve somut mesajlar götürmede önemli rol oynar. Anlatılmak istenen şeyler dala-budağa sarılmadan anlatılabilir. Halkımızın seyirlik oyunlara tutkusu da, tiyatronun önemini bir kat daha artırmaktadır.

4. Okuyorum. Orhan Kemal'in "Bereketli Topraklar Üzerinde" adlı romanı ile Ahmet Arif'in 'Hasretinden Prangalar Eskittim"i beni daha çok etkiledi. Etkilenişim, duygusallığımdan değildir kuşkusuz. İki yapıt da kendi alanlarında başarılı birer örnektirler.

5 - Kısaca bir yığın eksiklik vardır. Hem de özde ve işlevde eksiklik vardır. Her dönemin fikirleri, o dönemin egemen güçlerinin fikirleridir. Bu fikirler toplumun her kesimine empoze edilmeye çalışılır. Günümüzde yazanlar ve çizenler, özellikle egemen güçlerin düşüncelerini mahkum etmek için yazıp çizmelidirler. Emekçilerin yanında (bazıları açıktan egemenlerin yazar ve çizeri değil) yer alıp, onun düşüncesini kitlelere ulaştırmalıdırlar. Yazılanların ve çizilenlerin işlevi bu olmalıdır. Sanatı toplumsal kavganın bir parçası olarak değerlendirmelidirler. Kendileri de açıkça yerlerini almalıdırlar.

6 - Yıllardır bir fakirlik edebiyatıdır. gidiyor. Henüz aşmış değiliz. Halkımız kendi yaşadığını kitap sayfalarından niye okusun? Zaten belli aydın kesimin dışında okuyan da yok ya! Sorsan " halkımız bizim yazdıklarımızı okuyor" derler. Ama ne yazık ki kitapların çoğu kütüphane hevesli küçük burjuva aydınlarının kitaplığında, sayfaları çevrilmeden duruyor. Doğruyu, güzeli ve halkı için yazanlar baş tacımız. Halk için yazmak, köyün yanından geçip de köyü ve köylüyü yazmak değildir ha... Yurt gerçeklerini kendi birimi içerisinde sunmak, fakirlik edebiyatını bir yana bırakmak, sanatı kimin için yapmak gerektiğinin bilincine varmak ve bunları açık-seçik yazıp anlatmak gerekmektedir. Emekçi halka, yurttaki çelişmeler gösterilmelidir.

Songül AVŞAR (Öğrenci)

"1 - Okurum. Dünya allak-bullak... Bir yandan emperyalistlerin kendi aralarındaki mücadele kızışırken diğer yandan da ezilen ülke halkları işçi sınıfının önderliğinde ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini yükseltiyorlar. Kapitalist ülkelerde de işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki mücadele şiddetleniyor. Bütün bunları, çarpıtılarak da verilse, günlük basında izleme gereksinimi duyuyorum.

2 Beni en çok haber sayfası ilgilendirir. Sonra da sırasıyla yorum ve makale sayfası sanat ve kültür sayfası ilgilendirir. Ayrıca okuyucu mektuplarının yer aldığı sütunları da ilgiyle izlerim. Çünkü en somut bilgiyi oradan alırım. İlginç karikatür ve resimleri de keserek, saklarım.

3 - Evet ilgilenirim. Folklör dalında amatörce bir uğraşı içindeyim. Halk oyunları ve halk türküleri benim için çok çekici. Çünkü o oyunlarda ve türkülerde, Türkiye halkının yüzyıllardır süre gelen acılarının ve ezilmişliğinin, sömürüye ve zulme karşı yükselen kininin ve öfkesinin yansıdığını görürüm.

4 - Okurum. İlk okuduğum roman, beni en çok etkileyen roman olmuştu. Fakir Baykurt'un "Tırpan"ı. Ayrıca Dursun Akçam'ın "Maral"ı ile Sabahtin Ali'nin " Kuyucaklı Yusuf'u ve Nihat Behram'ın şiiri beni etkilemişlerdi.,

5 Çok var. Benim görebildiğim en önemli eksiklik de şu. Yazarlarımızın büyük bir kısmı, sanki fotoğraf makinası görevi yapıyorlar. Yani onların sayfalar dolusu yazılarını, bir tek fotoğrafta görebiliriz. Oysa sınıf mücadelesinin yükseldiği bu şartlarda, yazar ve çizerlere düşen görev, yol ve hedef göstermek olmalıdır.

6– Sanatçılarımız, sanatı sınıf mücadelesinin bir aracı olarak kullanabilmelidirler. Yoksa onlar da yozlaşıp çürüyen bu düzenle birlikte yozlaşır çürür ve yok olur giderler. Rusya da Gorki'nin, Bulgaris'tanda Daskalof'un, Almanya'da Brecht'in mücadelesiyle Arnavutluk ve Vietnam romanları örnek olmalıdır yazarlarımıza......"

Muharrem UĞUR (Memur)

'1 - Günlük olay, haber ve siyasi gelişmeleri yakından izlemek ve güncel olayları kendi açımdan değerlendirerek aralarında bağ kurmak ve doğru olanını çıkarabilmek, tüm dünya ülkelerinde ve özellikle ülkemizdeki siyasi, ideolojik ve politik alanlarda bilgi toplamak için özellikle gazete ve kitap okurum. Çeşitli konularda bilgi ve düşünce depolamak için dergi ile yine kitap okuyarak belirli bir düşünceyi savunabilmenin, kararlı mücadelenin yayın alanlarından kaynaklanması gerektiğinden, okunabilir her türlü yayın okumanın yararlı olacağına, araştırmaya yönelik bir biçimde olacağına inandığım için okurum.

2 - Gazetelerde özellikle güncel olayları ve yazarların yorumlarını okur bunların kamuoyuna yansıtılmasında-ki doğru ve gerçekçi olmam açısından değerlendirme yaparak doğru olanını savunur, örnek olarak tartışmalarda kullanırım.

3– Sanatın insan yaşamında, toplum yapısında, ülkelerin siyasi gelişmelerinde bir araç olduğunu düşünür, kitle bağlarının daha sağlam ve halka dönük olması nedeniyle sanatı özellikle ayırmam. Olanaklarımın olmayışı bizzat içinde yer almamı engellediğinden, sadece izleyicisi ve okuyucusuyum. Her türlü sanatın ekonomik, siyasi ve ideolojik (tabii gerçekçi) alanda yaygınlık göstererek, halkı eğitme ve gerçeğe doğru politize etmesi gerekmektedir. Günümüzde yeterli olmadığı, bunun da yasal engeller, sansür vs. nedenlerle kısıtlanması sanatın gerçek değerini yok etmekte ve amacından saptırmaktadır. Sanatçıların bu konuda uyanık ve yaratıcı olmaları gereklidir.

4– Okurum. Hepsi birbirinden ayrı yaşantı ve yorumlar içermektedir. Bireylerin yaşam öykülerine benzerlik gösteren yapıtlar ilginçtir. Köylülüğün çelişkilerini, sorunlarını, şu anda dönen çarkların kimden yana olduğunu vurgulayan ve kamuoyuna hedef gösteren yapıtlar daha etkileyicidir benim için.

5 - Vardır. Bunların en önemlisi. son dönem yazarlarının genellikle köye dönük yapıtları alabildiğine çok olmasına karşın, siyasi ve ideolojik hiç bir şey verememekte. belirli bir sınır içinde kalmaktadır. Yazarların karakterlerine, düşüncelerine göre araştırmaları na karşın ezilenlere hedef gösterememekte okuyucusunu o yöne kanalize edememektedir.

6– Tüm sanatla uğraşmak isteyen, uğraşan ve belirli yere gelenlerin, daha genç, dinamik ve günümüz yaşantısında söz sahibi kişilere özellikle olanak sağlanmalıdır. Sanatın yönlendirici, eğitici ve mücadeleci olmasına çalışılmalıdır. Tüm sanatçıların da yalnız gerçeklerin yanında yer alarak onları resimle, yazıyla oyunla, çizgiyle kitleye yansıtılmasında daha güvenli ve inandırıcı çalışmasını diliyorum.."

At dağları sırtından

H.İzzeddin DİNAMO

Doğu Anadolu'nun Van bölgesinden geldiğini söyleyen Şair Mahmut Turgut, dingin dizeleriyle ülkemiz insanına doğru sevimli yürüyüşle ilerliyor. Duyduğu düşündüğü çok şeyi küçük şiirler olarak yoğunlaştırıp okuyucularına sunmaya çalışmış. Her yazılan şiir, her söylenen şiir de diyebiliriz,hep başka gözler ya da kulaklar için değil midir? Mahmut, birinci kitabının ilk şiirine, "Menekşe" demiş. Bu küçük şiiri birlikte okuyarak yeni şairimizin sislediği dünyaya girelim:

Menekşe. Evimize indirdik/ Gökyüzünden yıldızları/ Yine de karanlık/ Güneşe vurgunsa toprak / Ne ister bizden peki/ Hep çatlak/ Karabasan/ Başımıza öpüp koyalım buğdayı / Az daha dayan/ Bükük boynunu Menekşe/ Doğrultursun bir gün Anadolu'yla birlikte... "Yüreklerimiz Türkü Dolu" şiiri de şöyle: Geceye dönüşmeden/ Bıçağım onunla bilenir/ Alışkın değilim yalnızlığa / Vurulursa öpüşen iki kuş/ Tütün basarım yaraya/ Köylümün emeği savrulur dumanla/ Dumanla savrulur işçimin emeği / Yaylım yaylım gökyüzüne/Yorgun argın gelen ağıdı/ Mahkumlar duyar duymaz kimse/ Hey be hey be üstümüze varmayın/ Yüreklerimiz türkü dolu/ Aydınlığa çıkar yolumuz...Şairin bir küçük şiirini daha sunmama müsaadenizi dilerim: Aştığın yüce dağlar/ Dağ değil kardaş/ Dertlerimizdir./ Yaktığın isli lambalar/ Lamba değil kardaş/ Gözlerimizdir./Çektiğin kovayla sular/ Su değil kardaş/ Alınterimizdir./Sürdüğün kıraç topraklar/ Toprak değil kardaş/Yüreğimizdir/ Diktiğin yeşerecek fidanlar/ Fidan değil kardaş/ Aydınlığımızdır.

Mahmut Turgut,Anadolu insanının en duygulularındanbiri olarak karşımızda acı acı konuşuyor. "At Dağları Sırtından" şiirinde şöyle demektedir:

Gücün kesik bilirim/ Tarladan döndün şimdi/ Yoruldun/ Kan ter içinde öküzlerin/Yine akşama dek toz toprakla/Alt üst oldun/Delik deşik eder/ Eleğe çevirir bağrımı/ Bin bir kurşun/ Anam, bacım, kadınımdır/ Ağıt yakan/Irmaklara coşkun/Konuştu konuşacak nerdeyse kağnılar/Haykır artık yeter/Neden ki susuşun? / Gördün mü hiç/ Gözlerindeki sevinci/Özgür bir kuşun? /At dağları sırtından/ Dalgalandırsın Anadolu'yu/ Doğruluşun... Mahmut Turgut'un kitabını alıp , sevgisini küçük derli toplu şiirler içine nasıl sığdırdığını görmeğe çalışın......

Vatandaşlar

(Baştarafı 1. Sayfada)

tında, piyasada hiç bir şeyin sıkıntısının çekilmeyeceğini, "mal bulamayanın ise kendisine başvurmasını" istemişti.

BULUNMAYAN MALLAR

Demirel'in yoklukların ortadan kaldırılmakta olduğunu bildirmesine karşın, İstanbul, İzmir ve Ankara gibi Tükiye'nin en büyük kentlerinde özellikle yurttaşların temel gereksinimleri arasında bulunan yağ, çay ve şekerin bulunamadığı bildirildi. Bu arada İstanbul ve İzmir kentlerinde sigara bulmanın bir sorun olduğu, karaborsada "Samsun" sigarasının 50 liraya kadar alıcı bulduğu öğrenildi. Ayrıca, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu'nca özel olarak yaptırılan sigaraların da karaborsada 75 liradan satıldığı ifade edildi. Öte yandan, yabancı sigaranın Türkiye'de yapılmasına izin verileceğinin açıklanmasından sonra, piyasada bu sigaraların yeniden görülmeye başlandığı, ancak 125 liradan işlem gördüğü gözlendi.

YAĞ

AP hükümetince yapılan son zamlardan sonra yağın bollaşacağı yolundaki açıklamalara, karşın, özellikle margarin türü yağların piyasada bulunmadığı ve yurttaşların uzun yağ kuyrukları oluşturdukları öğrenildi. Yetkililer, çift fiyatların zamlara rağmen sürdüğünü savundular.

ÇAY

Türkiye'nin en büyük çay üreticisi olmasına ve eldeki gereksinim fazlası çay stoku bulunmasına karşın, paketleme sorunu ile ulaşımın çözümlenememesi üzerine çay da yoklar arasına girdi.

Bilindiği gibi, son iki yıldır ülkemizde kahve ortadan kalkmış tiryakiler çayı tercih etmek zorunda bırakılmıştı.

ŞEKER

Çay, sigara ve yağın piyasadan çekilmesiyle birlikte, şekerin de yoklar dünyası arasında yer aldığı belirlendi. Pastane ve tatlıcıların şeker bulamadıkları için bir yandan kapanma tehlikesi ile karşı karşıya geldikleri ve tatlılarını "sakarin" ile yaptıkları ileri sürüldü. Şeker'in bulunmasında güçlük çekilmesi nedeniyle tatlıcıların şekerlemelere zam yaptıkları kaydedildi.

SİPARİŞLER

Yurttaşlar yokluklarla boğuşurken, Demirel'in "Mal bulamayan bana başvursun" sözleri bir sipariş furyasının başlamasına neden oldu. Başbakanlıktan alınan bilgiye göre, Demirel'in açıklamasından sonra yurttaşların telgraf ve telefonlarla siparişler yazdırdığı ve kendilerine öncelikle yağ, şeker, çay ve sigara temin edilmesini istedikleri öğrenildi. Ancak, yurttaşların bu siparişlerinin yerine getirilip getirilmeyeceği konusunda kendilerine ayrıntılı bilgi verilmekten kaçınılıyor.

ARTVİN'DE GAZYAĞI BULUNMUYOR

Artvin'de yakacak ve aydınlanma aracı olarak kullanılan gazyağının günlerdir bulunmadığı bildirildi. Yetkililerden alınan bilgiye göre, kente uzun süreden beri gazyağı verilememekte, bu nedenle de benzin istasyonlarının önünde uzun kuyruklar oluşmaktadır. Yetkililer, kente ne zaman gazyağı verileceğinin bilinmediğini söylerlerken, özellikle gazyağının aydınlanma aracı olarak kullanıldığı yerleşim merkezlerinde halkın çıra kullandığı bildirildi.

Ziya-Ül Hak:

(Baştarafı 1. Sayfada)

yönetimince önerilen 200 milyon dolarlık yardım paketinin kendilerine Sovyetler Birliği'nin düşmanlığından başka bir şey kazandırmayacağını söyledi. Ziya Ül Hak Carter'in Pakistan'a yapacağı yardım konusundaki sözlerinin ardından bir şey çıkmayan içi boş sözler olarak niteledi. Bunun nedeni olarak Afganistan işgalinden sonra hiç bir şeyin gerçekleşmediğini kaydetti. Carter'ın 200 milyon dolarlık yardım önerisine ilişkin görüşlerini Ziya Ül Hak, "ben bununla ne alırım? Sadece Sovyetlerin düşmanlığını" şeklinde ifade etti. ABD'nin gerçekten Pakistan'ın güvenliği ile ilgilendiğini belli etmesi için 1959 da imzalanan yardım anlaşmasını yenilemesi gerektiğini söyledi. Hükümetinin her hangi bir Sovyet saldırısına yol açacak bir harekette bulunmaması gerektiğini önemle vurgulayan Ziya Ül Hak, sadece Kabil'deki Sovyet yanlısı yönetimden kaçan Afgan mültecilerine "insancıl yardımlarını" sürdüreceklerini belirtti.

Demecinde, AET'nin Afganistan'ın tarafsızlaştırılması konusundaki önerisine de değinen Ziya Ül Hak, bunun gerçekçi ve uygulanabilir bir öneri olmadığını söyledi. Afganistan'ın tarafsız değil, bağlantısız bir ülke olduğunu ve bu iki kavram arasında önemli bir farkın var olduğunu vurgularken, Afganistan'ın bağlantısız ve müslüman bir ülke olarak kalmasından yana olduğunu kaydetti. Bunun sağlanabilmesi için Sovyetler Birliği'ne baskı yapılması gerektiğini söyledi.

Köy-Koop

(Baştarafı 1. Sayfada)

(Sivas) Sinan Avşaroğlu, (Konya) Cevdet Kocaman (Edirne) Erdoğan Kantuer (Kırklareli), Tuncer Ergüler (Afyon) Fariş Bayal (Hatay), Kadir Bağoğlan (Muğla), Muzaffer Kaplan Kıran (Kocaeli), Akın Birdal (Niğde)

A.O.Ç işçileri "pahalılığı protesto" için yemek boykotuna başladılar

ANKARA (DEMOKRAT)

Atatürk Orman Çiftliği, Süt-Şarap ve Hayvanat Bahçesi işçileri önceki gün pahalılığı protesto etmek amacıyla yemek boykotu yapmaya başladılar. İşçiler, sorunlarına çözüm bulununcaya dek boykotu sürdüreceklerini söylediler.

İşçiler adına yapılan yazılı açıklamada işçilerin 3800 TL ücretle çalıştıkları belirtilerek, "sorunlarımızı Tek-Gıda-İş sendikası ve diğer sendika yöneticilerine defalarca götürmemize karşın bugüne kadar hiçbir yanıt alamadık" denildi. Yemek boykotunun sürdürüleceği belirtilen açıklamada gelişecek olaylardan işçilerin sorumlu olmadıkları vurgulandı.

Gazi Eğitim

(Baştarafı 1. Sayfada)

ğını, sorunları aktarmak için dün okula giden velilerin ise müdürle görüştürülmediğini bildirdi.

Gazetemize gelen bir grup veli öğrencilerin okula gelirken Şeker Yurdu'ndaki faşistlerin saldırısına uğradığını, okulda da güvenlik kuvvetlerince tartaklandığını belirterek şöyle dediler:

"Hergün çocuklar eve gelince ağlarlardı. Biz inanmazdık. Bugün bize karşı yapılan davranışlar taleplerimizin gözardı edilmesi, üstelik bir yüzbaşının yaptığı hakaretler sayesinde herşeyi kendi gözlerimizle gördük. Askerlerle: bizim çocuklarımız, niye karşı karşıya getiriliyor? Biz bu çocukları dipçiklensin, üzerlerine su sıkılsın diye yetiştirmedik. Böyle davranışlara son verilmesi öğrencilerin can güvenliğinin sağlanabilmesi için toplu gidişlerin sağlanması gerekir."

Görevden el

(Baştarafı 1. Sayfada)

lerinin görevlerine iadelerinin teminini istedi.

Cumhurbaşkanı, Başbakan, Milli Eğitim Bakanı, Ankara Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderilen söz konusu telgrafta lise öğretmeni ile 3 memuruna görevden el çektirilmesinin, 2500 öğrencinin açıkta kalmasına neden olduğu anımsatılarak, eğitimin durduğu ve kanaat notu verilemediği belirtildi.

Telgraf metni aynen şöyle:

"Velilerin baskısı ile yapılan Okul Aile Birliği Genel Kurulu, bugüne kadar herhangi bir olay çıkmayan lisede bundan böyle de hadise çıkmaması ve eğitimin sağlıklı bir şekilde yürümesi için, görevden el çektirilen öğretmen ve memurların görevlerine iade edilmeleri yolunda oy birliği ile temenni kararı almıştır.

Bilgilerinize sunar, genel kurulun dileği konusunda işlem yapılmasına 2500 veli adına arz ederiz."

HABERIN İÇİNDEN

(Baştarafı 1. Sayfada)

le Demirel'in söylediklerini yalanlamaktadır.

24 Aralık'taki protesto gösterilerine katıldıkları için gözaltına alınan veya tutuklanan insanların sayısı bile Demirel'in verdiği rakamlara neredeyse eşittir. Herhangi bir okulda, örneğin Eskişehir'deki bir lisede "Kahrolsun faşizm" diye slogan söyleyen 500 öğrencinin gözaltına alındığı ve Türkiye'de bu durumda bulunan yüzlerce okulun bulunduğu dikkate alınırsa Demirel'in gerçek rakamları gizlediği ortaya çıkar. TARİŞ olaylarında yaklaşık 2 bin 500 kişinin gözaltına alındığı haberinin üzerinden henüz bir iki hafta geçmiştir.

Hesap adamı olarak bilinen Demirel'in 100 gün örneğinde olduğu gibi bu konuda da hesabı şaşırması anlamlıdır. Özellikle tutuklu ve gözaltındaki insan sayısındaki hesap hatası, bir "Hesabın ürünü" olmalıdır. Evet, Başbakanın sayıyı az göstermesinin ardında bir "hesap" vardır.

İktidar çevreleri, toplumsal mücadeleye katıldıkları için gözaltına alınan, tutuklanan insan sayısını az göstermek suretiyle "anarşi ve terör" olarak nitelendirdikleri bu olaylara kitlelerin katılmadığını kanıtlamak istiyor olmalılar. Oysa verdikleri rakamlar gerçeği gizlemeye hizmet etmiyor. Tersine rakamlar bu haliyle bile pahalılığa yoksulluğa ve baskılara karşı yürütülen mücadeleye geniş kitlelerin katıldığını gösteriyor.

Denilebilir ki Demirel kendi hesabının kurbanı olmuştur.

Açıklanan rakamlar iktidarın izlediği politikanın açmazını sergilemektedir. Hem, "Karşıdakiler"in bir avuç olduğu söylenecek, hem de onbinlerin gözaltına alındığı belirtilecek. Üstelik bir kaç onbin gizlenerek.

Artık gerçek ortaya çıkmıştır. Rakamlarla bazı şeyleri gizlemeye gerek yoktur. O nedenle Demirel gerçek rakamları açıklamaktan kaçınmamalıdır.

Dövizle askerlik

(Baştarafı 1. Sayfada)

bütçe tasarısının kabulünden sonra çalışmalarına 11 Mart salı gününe kadar ara verilmişti.

Öte yandan, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu'nda bugün saat 15.00'de toplanacak. Senato'da "Dövizle askerlik yasa tasarısı" ele alınacak. Tasarının kabul edilmesi bekleniyor.

39 bin kişi gözaltında 14 bin 96 kişi tutuklu

ANKARA (DEMOKRAT)

Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel seri basın toplantılarının sonucunu dün düzenledi ve 12 Mart'ı mahkum ederek olayın arkasında siyasi ihtiras ve komünizm olduğunu iddia etti. Demirel olaylarla ilgili bilgi verirken de sıkıyönetimin ilanından 5 Mart 1980 tarihine kadar mahkemelerce 14 bin 96 kişinin tutuklandığını 39 bin 47 kişinin de gözaltına alındığını bildirdi. Muhalefet döneminde sık sık düzenlediği basın toplantılarında Ecevit hükümetini eleştiren ve olaylarda yaşamını yitirenlerin çetelesini açıklayan Demirel dün kendi iktidarları döneminde ölenler üzerinde hiç durmadı, yine eski rakamları verdi.

12 MART'I MAHKUM ETTİ

Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel basın toplantısı metninde 12 Mart'ı mahkum ederek "Zannedilmiştir ki, günün hükümeti giderse, sokak durur, herşey yatışır. Sokağın arkasında neyin olduğu anlaşılamamıştır. Onun içindir ki sokak durmamıştır. Ama hükümet sokağa sus payı olarak verilmiştir" dedi.

"Böyle olmasa idi, bir gün sonra Anayasa değişiklikleri herkes tarafından kabullenilmezdi" diyen Demirel, şöyle devam etti:

"Sokağın arkasında iki güç, işbirliği halinde idi. Birisi siyasi ihtiras, diğeri komünizm. Hükümetin gitmesini isteyen ve bu suretle siyasi iktidarı ele geçireceklerini sananlar sokağa alkış tutmuşlardı. Ama sokağın asıl gayesinin 26 Nisan 1971'de Elrom olayını müteakip ilan edilen sıkıyönetimin, onu takip eden aylarda ortaya koyduğu gerçeklerle anlaşıldığına ülke şahit oldu."

ANARŞİNİN TOHUMLARI

1961 Anayasa'sına tekaddüm eden günlerdeki bunalım ve 1961 Anayasası'nın getirdiği devlet kavramı, 1971 öncesi ve sonrası, 1974 affı unutularak bugünleri anlamak mümkün değildir.

1961 Anayasa'sı ile devleti ayakta tutmak hemen hemen imkansızdı. Kuvvetler ayrılığı prensibi adeta devletin bölüşülmesi anlamında anlaşılmış, devletin tekliği bozulmuştu. Üstün kuvvet, üstün irade, üstün yasa kavramları ortadan kalkmıştı. Ahenk içerisinde çalışan bir manzume yerine "çoklu idare" bir kargaşa manzarası arzeder hale girmişti. Özerk müesseselerin yerini ve misyonunu anlamakta güçlükler vardı.

1961 Anayasa'sında, temel haklar ve hürriyetler tadat edilmiş, su-istimal edilmesi takdirinde kanun ile mani olma yolu kapanmış, temel hakkın öz üne dokunulamıyacağı hükmü ile de kötü niyet sahiplerine bir nevi müdafaa hakkı tanınmış ve bu sahada kargaşa yaratılmıştır.

Ancak, 1961 Anayasa'sının bu büyük noksanlığı 1971 senesinde 1488 sayılı kanunla Anayasa'nın 11.nci maddesinde "Temel hak ve hürriyetler, devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğünün, cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı ile kanunla sınırlanabilir. Bu hükümlere aykırı eylem ve davranışların cezası kanunda gösterilir... Hükmü konarak giderilmiş, bu sahadaki noksanlık Anayasa tadili suretiyle tescil olunmuştur.

"ÖZGÜRLÜKLE BOZGUNCULUK TÜRKİYE'DE KARIŞTIRILMIŞTIR".

"Özgürlükte bozgunculuk Türkiye'de karıştırılmıştır". 'Kanunların üstünde Anayasa vardır. Onun üstünde de doğa yasası vardır" diyerek, Anayasa ve kanunlara saygı zayıflatılmış, mülkiyet rejimi tahrip edilmeye kalkışılmış, toprak işgalleri teşvik edilmiş, işçilerin çalıştıkları fabrikaları, işyerlerini, dükkanlarını, otomobilleri vahşi milli serveti kırıp dökmeleri, yakıp yıkmaları alkışlanmıştır.

12 Mart'ın tartışılmasını çok yaptım, ülke rahatsızdı. Anlıyorum. Ancak bu rahatsızlık, bugünkü ile kıyaslandığı takdirde neredeyse aranır ölçüdedir. Bu rahatsızlığı, yine demokratik otoriteyi ve rejimi zedelemeden, aşmayı başaramadık.

Esasen, 12 Mart'ın gerekçesi ile daha sonra karşılaşılan husus, tamamen birbirinden farklıdır. Zannedilmiştir ki, günün hükümeti giderse, sokak durur, herşey yatışır, sokağın arkasında neyin olduğu anlaşılamamıştır. Onun içindir ki sokak durmamıştır. Ama hükümet sokağa "sus payı" olarak verilmiştir.

Böyle olmasa idi 12 Mart günü Türkiye sıkıyönetime giderdi. Böyle olmasa idi, bir gün sonra Anayasa değişiklikleri herkes tarafından kabullenilmezdi.

İKİ GÜÇ: SİYASİ İHTİRAS VE KOMÜNİZM

Sokağın arkasında asgari iki güç işbirliği halinde idi, birisi siyasi ihtiras, diğeri komünizm. Hükümetin gitmesini isteyen ve bu suretle siyasi iktidarı ele geçireceklerini sananlar, sokağa alkış tutmuşlardı. Ama sokağın asıl gayesinin 26 nisan 1971' de Elrom olayını müteakip ilan edilen sıkıyönetimin, onu takip eden aylarda ortaya koyduğu gerçeklerle anlaşıldığına ülke şahit oldu.

Anarşiyi yapanlar ve yaptıranlar, 1971–1973 döneminde, sıkıyönetim mahkemelerinde ağır cezalara çarptırıldıktan sonra dahi, maksatlarının cumhuriyeti yıkıp komünist idare kurmak olduğunu söylemekten geri kalmamışlardır.

Türkiye'deki rahatsızlığın menşeini yıllar geçtikten sonra dahi farkedemeyenlerin, bugünkü kanlı tablodaki büyük veballeri, millet vicdanında derin izler bırakmıştır.

1973 SEÇİMLERİ

1971 öncesinde "bu anayasa ile ülke gül gibi idare edilir. Siz idare edemiyorsunuz" diyenler, daha sonra 157 maddelik anayasa'nın 55 maddesinin değişmesinde rol alacaklardır.

1973 seçimleri, Türkiye'de siyasi iktidarı ortada bıraktı, neticede Türkiye kısa bir süre eşkiyayı masum, onu tesirsiz hale getirmeye çalışan devlet gücünü suçlu sayanların eline geçti. Bu zihniyete göre, tetik çekenler haklı, onları tehdit etmeye kalkan polis de, general de, hakim de "faşist"ti, bu zihniyet, 1973 seçim meydanlarına devlete kurşun sıkanları överek işe girdi. Hükümet eline geçince sözünü yerine getirecekti.

AF KANUNU

İlk işleri af kanunu çıkarmak oldu. Böylece devletin dibine dinamit koyanların güpe gündüz, Çankaya'nın ortasında devletin Orgeneraline kurşun sıkanların, Cumhuriyet düşmanlarının, ülkenin birliğine ve bütünlüğüne hançer saplayanların yaptıkları yanlarına kar kaldı. Artık bundan böyle devletin kendilerine birşey yapamayacağı inancı ile, ellerini kollarını sallayarak, daha çok tecrübe, cüret ve cesaret kazanmış olarak, mesleklerine döndüler. Maksatları Türkiye'yi rahatsız etmekti.

BU BİR KANLI TABLODUR

1979 Kasım'ındaki tabloyu hatırlatmakta fayda var. Bu bir kanlı tablodur.. Bu hususu 8 Aralık 1979 tarihli basın toplantısında şöylece ortaya koymuştum.:

Önümüzde fevkalade kanlı bir tablo bulunmaktadır. Bizden önceki hükümetin 22 aylık döneminde:

2444 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 10.000'den fazla olay olmuş, 10.000'e yakın vatandaşımız yaralanmış, 750 soygun vuku bulmuştur. Bu tablonun ifade ettiği vahameti izaha lüzum yoktur. Böylesine vahim bir tablonun arkasındaki kinleri, nefretleri, husumetleri, düşmanlıkları, ihanetleri ve şekaveti burada enine boyuna tartışmakta fayda görmüyorum. Binlerce faili meçhul cinayet, binlerce faili meçhul olay önümüzde duruyor. 11 aylık sıkıyönetim tatbikatına rağmen, anarşi, terör, bölücülük, yıkıcılık ufunetini kaybetmiş, her gün kan dökülmesi devam ediyor.

Ülke rahatsızdı. Herhalde kendiliğinden rahatsız değildi. Ülkeyi rahatsız edenler vardı. Ülkeyi kim rahatsız ediyordu? Hükümet bunu bilmiyor mu idi? Biliyorsa neden üstüne varılıp bu yuvalar dağıtılmıyor, tesirsiz hale getirilmiyordu? "Etkin, yansız tedbirler alıyoruz" laflarının hepsi askıda kalmıştı. Ülkenin maruz kaldığı yetmiyormu idi? soruları cevap bekliyordu.

Devlet ne güne vardı? Milli Güvenlik Kurulu ne güne vardı? Devletin güvenlik kuvvetleri ne güne vardı?

Bütün bu suallerin cevabını aramaktaki maksadımız bu belanın üzerine azim ve kararlılıkla varmak, topyekun, müessir ve netice alıcı bir mücadeleyi, ahenk ve tutarlılık içerisinde yürütmektir.

SIKIYÖNETİM

Başbakan Demirel, sıkıyönetimin uygulaması ile ilgili bilgiler de verdiği basın toplantısında, çalışmaları şöyle özetledi:

"5 Mart 1980 tarihine kadar sıkıyönetim mahkemelerince 14 bin 96 kişi tutuklanmıştır. Gözaltına alınan kişi sayısı 39 bin 47'dir. Sıkıyönetim mahkemelerine hergün ortalama 80 dosya intikal etmekte, yine günde ortalama 8 dosya karara bağlanmaktadır."

Olaylarla mücadelede istihbaratın büyük önem taşıdığını kaydeden Demirel, silah kaçakçılığının kurutulması gerektiğini söyleyerek, bu konuda Bulgar hükümeti ile bir anlaşma imzalandığını bildirdi.

YASALAR

Demirel, işbaşına gelmelerinden buyana 5 yasa çıkarttıklarını, Millet Meclisi gündeminde ise 4 tasarı bulunduğunu ifade etti. Demirel, Millet Meclisi komisyonlarında ise, Sıkıyönetim Kanununda değişiklik öngören bir tasarının bulunduğunu belirtti.

Demirel, 100 gün programının önemli bir bölümünün gerçekleştiğini belirterek, sözlerini şöyle tamamladı:

"Bütün gayretler sonunda ne olmuştur?

Yine kan dökülmeye devam ediyor. Yine soygunlar oluyor. Yine vatandaş tedirgin. Bu doğrudur. Buna bakarak paniğe kapılmaya ve çaresizliğe düşmeye hacet yoktur. Bu bir mücadeledir. Devlet ile devlet ve millet düşmanı hainlerin mücadelesidir. Bu mücadeleden devlet başarı ile çıkacaktır. Anarşi, bölücülük, yıkıcılık ve terörle mücadelede doğru yol tutulmuştur. Hiçbir kuruluş ve hiçbir vatandaş bu mücadeleye seyirci kalamaz."

12 Mart

(Baştarafı 1. Sayfada)

yazılar bulunan pankartlar asıldı, gösteriler yapıldı. Sanayi Mahallesi Sultan Selim Caddesi'nde yaklaşık 100 kişilik bir grup akşam saatlerinde ellerinde meşalelerle bir gösteri yaptılar. Gösteri sırasında, "12 Martlara hayır", "12 Martlar bizi yıldıramaz", "Faşizme ölüm, tek yol devrim" sloganları söylendi. Gösteri yapanların daha sonra dağıldıkları bildirildi. Öte yandan Dolmabahçe Stadyumu duvarları üzerine asılan ve üzerinde "Yeni 12 Mart'lara hayır —DEV—GÖR" yazan bir pankart bir süre sonra güvenlik kuvvetleri tarafından indirildi.

OYAK, Santral

(Baştarafı 1. Sayfada)

7 yıl vadeli toplam 50 milyon liralık hamiline yazılı 2. tertip tahvil borsa kotuna alındı.

Santral Mensucat Sanayii tarafından aynı faiz ve vadeli 10 milyon liralık, Astel Armatur Sanayi Yatırım ve Pazarlama tarafından yine aynı koşullarla 50 milyon liralık 1. tertip ve Ansan Ankara Gıda Meşrubat ve Meyve Suları Sanayince ihraç olunan 40 milyon liralık 1. tertip tahviller de borsa kotuna alındı. Ayrıca Omurtak Deri ve Konfeksiyon Sanayiinin 12 milyon lira değerindeki tahvilleri ile, Teknik Boya'nın 7 milyon 600 bin liralık tahvili ve Camialtı İnşaat malzemelerinin 1 milyon liralık tahvili borsa kotuna gösterildi.

Öte yandan dünkü Resmi Gazetede yer alan bir başka ilanla da Eczacıbaşı Yatırım Holding Ortaklığının 180 milyon lira olan sermayesini 300 milyon liraya yükselttiği açıklandı. Söz konusu ilanda bu nedenle, birlik küpürlü bin liralık 120 bin adet yarısı nama, diğer yarısı da taşıyana yazılı hisse senedinin öncekileri tamamlamak üzere borsa kotuna alındığı ifade edildi.

Kepirtepe Öğretmen Lisesi'nde öğretime süresiz olarak ara verildi

KIRKLARELİ (DEMOKRAT)

Lüleburgaz Kepirtepe Öğretmen Lisesi'nde 4 aydır öğretim yapılamıyor. 3 Mart günü başlayan 2. yarı yıl öğretimi de 1 gün sürdü. Okulun açıldığı gün daha önce sürülen 22 öğretmene ek olarak 18 öğretmenin daha sürüldükleri bildirildi. Aynı gün 11 öğrenciye okuldan uzaklaştırma 53 öğrenciye ise çeşitli disiplin cezaları verildiği öğrenildi. Gerekçe gösterilmeden gerçekleştirilen sürgün ve cezalar öğrencilerin tepkisine yol açtı. 600 öğrencisi bulunan lisede yatılı okuyan 300 öğrenci uygulamaları protesto amacıyla aynı günün akşamı yatakhanelerde direnişe geçti. Ertesi gün ise Valilik okulu süresiz kapattığını bildirdi. Bunun üzerine öğrenciler güvenlik kuvvetleri tarafından yatakhanelerden çıkartılarak okul ve tesisler öğrencilerden arındırıldı.

Okuldan uzaklaştırılan öğrencilere tastiknamelerinin verilmeyerek okulla ilişkilerinin tamamen kesileceği bildiriliyor. Okul idaresinin öğrenci velilerine 50 liralık resmi pullarla postaladığı yazılarda, "...oğlunuz işlediği disiplin suçu sebebiyle Üst Disiplin Kurulu kararıyla Tastikname ile uzaklaştırma cezasıyla cezalandırılmıştır. Bunun için adı geçen oğlunuz okulumuzun açılacağı 3 Mart 1980 günü okula gelmeyerek yanınızda bekleyecektir. Bakanlıkça verildiği okul ayrıca tarafımızdan size bildirilecektir" deniliyor. Öğrencilerin işledikleri disiplin suçu belirtilmeden bu şekilde cezalandırılmaları ve sözü edilen okulların bu güne kadar kendilerine bildirilmemesi öğrenciler ve aileleri arasında büyük huzursuzluğa neden oldu.

Cumhurbaşkanlığına, Başbakanlığa ve Milli Eğitim Bakanlığına öğrenciler tarafından gönderilen imzalı mektuplarda olayların sorumlusunun okula yeni müdür olarak atanan Remzi Yeşilyurt olduğu vurgulandı. Açıklamada şöyle denildi:

"Okulumuza atanan yeni müdür Remzi Yeşilyurt ile birlikte, öğretmenler ve öğrenciler üzerinde baskılar yoğunlaştırıldı. Son olarak okulumuzdan 18 öğretmenin sürgünü çıkarılmış ve 11 öğrenci gerekçesiz olarak okuldan uzaklaştırılmıştır. Kepirtepe Öğretmen Lisesi öğrencileri olarak bu haksız ve yanlı uygulamayı protesto ediyor, sürülen öğretmenlerimizle uzaklaştırılan arkadaşlarımızın okula geri döndürülmesini istiyoruz."

Diğer taraftan bir süre önce haklarında soruşturma açılanlarla soruşturma dışında kalan bazı öğretmenler hakkında geçmişteki olaylara dayanılarak yeni soruşturmalar açıldığı öğrenildi. Sık sık dershanelerden Milli Eğitim Müdürlüğü'ne çağrılan öğretmenlere müfettişlerce 1979 1 Mayıs'ında yapılan törene katılıp katılmadıkları ve diğer bazı eski olaylarda yer alıp almadıkları sorulduğu bildirildi.

Eğitim çevreleri Demirel Hükümeti'nin bu tür uygulamalarla ilerici—yurtsever tüm öğretmenleri tasfiye ve eğitim öğretim kadrolarını da bütünüyle faşistleştirilmeyi hedeflediğini ifade ediyorlar.

Van Sağlık Koleji öğrencileri can güvenliği için CHP'ye başvurdu

ANKARA (DEMOKRAT)

Bir süre önce kapatılan okulları ile birlikte 3 Mart'ta Konya Atatürk Sağlık Meslek Lisesi'ne nakledilen Van Sağlık Koleji öğrencileri, faşist saldırılar nedeniyle okula gidemediklerini bildirerek, CHP Genel Merkezinden sorunlarına eğilinmesini istediler.

Konya Atatürk Sağlık Lisesi'nden gelen bir grup öğrenci, CHP'den, okulların başka bir yere nakledilmesini, ya da can güvenliğinin sağlanması yolunda yardım talebinde bulundular. 1 Mart'tan bu yana hemen her gün faşistlerin saldırısına uğradıklarını, polisin bu saldırılara seyirci kaldığını belirten öğrenciler, eğer başka bir okula nakledilemezlerse, devamsızlık nedeniyle okuldan atılacaklar ve kademeli olarak 12.000 TL. tazminat ödemek zorunda kalacaklar.

NE ALIRSAN 12.5

EVİ KURŞUNLADILAR.. ARABALARINA BİNDİLER..

KALK KEMAL GİTTİLER KALK

ÇABUK GAZLA!

BİTTİMİ CEMAL BABA BİTTİMİ...

KÖPEKLER... AZ KALDI VURUYORLARDI BİZİ...

KABAHAT BİZDE BEKLEMEYİNDİK BUNU... AMA OLSUN BUNUN HESABINI SORACAĞIZ MUTLAKA

DEVAMI VAR. EMRE 76

DUYURU

AİTİA'lı arkadaş. Okulumuz 10 Mart pazartesi günü açıldı. Okulumuzdaki anti-faşist, anti-emperyalist mücadeleyi yükseltelim.

BAK—DER

(Demokrat: 929)

Cemal IŞIK

Mücadelen, Mücadelemiz.. Anıların, yaşantımız Kararlılığın ve ilkelerin Önderimiz olacaktır.

Fatsalı Devrimci Öğretmenler.

(Demokrat: 928)

"O ÖLDÜ UZUN SÖZ GEREKMEZ ZATEN HER DEVRİMCİ YAŞARKEN BİRAZ HAYATA NİŞANLI, ÖLÜME SÖZLÜ"

ANISI DEVRİMCİ YOLUMUZA IŞIK TUTACAK.

CEMAL IŞIK (1960 ....)

FATSALI DEVRİMCİ KADINLAR

(Demokrat: 927)

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL Telefon: 28 68 03

Yıl: 11 Sayı: 3319/96

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü: Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür: H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi: Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI

YURTİÇİ ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 900.— 6 aylık 1800.— 1 yıllık 3600.—

YURTDIŞI ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 2250.— 55 DM. 6 aylık 4500.— 110 DM. 1 yıllık 9000.— 220 DM.

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt-cm)	700—TL
Devam sayfaları (süt-cm)	800—TL
Doğum, nişan, evlenme ölüm teşekkür (2 süt. 5 cm.)	2500—TL
Yayın ilanları (1 süt 5 cm)	750—TL
Küçük ilanlar (kelimesi)	20—TL

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay- Ankara Telefon: 17 01 41 | İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75 | Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 58

BİZİM KADINLARIMIZ

İNCELEME ARAŞTIRMA SERVİSİ -(4)

Kadınlarımızın yarısından fazlası okuma yazma bilmiyor

● İlköğretimin zorunlu olması nedeniyle ilkokula giden kız çocuklarının oranı toplam öğrencilerin yarısı kadardır

Anayasanın 50. maddesi, devletin halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamakla görevli olduğunu, ilköğrenimin, kız erkek bütün vatandaşlar için zorunlu ve parasız olduğunu söyler. Ama 1977-78 ders yılında, okul çağındaki 1 milyon çocuk okuma olanağından yoksundur. 3116 köyümüzde ilkokul yoktur.

İlköğretimin zorunlu olması nedeniyle, ilkokula giden kız çocuklarının oranı toplam öğrencilerin hemen hemen yarısıdır. Okullaşma düzeyi yükseldikçe, kızların katılım oranının düştüğü görülmektedir. Ortaokullarda okuyan her üç öğrenciden ancak biri kızdır. İlkokula gidebilen kız çocukların sadece %13'ü ortaokula devam edebilmektedir.(Bu oran, erkek çocuklar için de düşük olmasına karşın %24'dür)

"Ev kadınlığı" mesleğini öğreten okullar

Kız öğrencilerin önemli bir kısmı ilkokuldan sonra Pratik Kız Sanat Okullarına gitmektedir. Bu okullara giden kız öğrencilerin oranı, ortaokullardaki kız öğrencilerin üçte biri kadardır. Ayrıca, ortaokul ve lise öğretimine denk öğretim veren Kız Meslek Liseleri vardır. Ancak bu okullarda kızlara öğretilen meslek, "ev kadınlığı" "iyi zevcelik" "bilgili ve şefkatli annelik"-tir.

Son yıllarda, kapitalist ekonominin işgücü gereksinmelerine bağlı olarak, eskiden erkek öğrencilere ayrılmış sanat okullarına kız öğrencilerin de alınmasına başlanmıştır.

—Üniversitelerde Kız Öğrenciler..

Gençkızlar, üniversite öğrenimi için tercih yaparken ağırlıkla toplumun kendilerine çocukluktan itibaren yüklediği geleneksel roller olan ev kadınlığı ve annelikten etkilenmekte, hizmet üretimine yönelik dallarda öğrenim görmeyi yeğlemektedirler.

SON

Kadınlar özellikle kırsal kesimde Türkiye'de üretim faaliyetlerinde etkin bir biçimde yer almaktadırlar. Buna karşın, eğitim olanaklarından en fazla yoksun olanlar da yine kırsal kesimdeki kadınlardır.

KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI KADINLARI OLUMSUZ YÖNDE KOŞULLANDIRIYOR

Gerek feodal baskılar sonucu, gerek fırsat eşitsizliği sonucu, ilkokuldan sonra öğrenim görme olanağı bulamayan yüzbinlerce emekçi gençkız eğitimini TV, sinema, dergi, gazete vb. kitle iletişim araçlarıyla sürdürüyor. Oysa bu tip yayınlarda erkek ve kadın arasındaki kadını evde erkeği işte gösteren cinsiyete dayalı işbölümü idealize edilerek sunulmaktadır. Romantik aşk hikayeleri, gençkızlara en mutlu tek geleceğin evlenmek ve evinin kadını olmak düşüncesini allayıp pullayarak sunmaktadır. Hikayelerde çoğu kez yoksul işçi kızının, zengin patronun oğlunun gönlünü çalması gibi toplumsal gerçeklerle hiç bir ilgisi olmayan ve bireysel sınıf atlama özlemlerini körükleyen konular işlenir durur.

Bir genelev kadını "o kadar yalnızız ki"

Ankara'nın İsmetpaşa semtinde bir genelev kadını ile konuştuk. Öylesine bir baskılanma altında hissediyordu ki kendini, onun sorunlarını yansıtmak amacıyla geldiğimize inandığı halde resminin çekilmesine ve kimliğinin açıklanmasına izin vermedi.

Gözleri dolu dolu neden bu mesleğe geldiğini şöyle anlattı:

"Ben.... ilinin.... köyündenim. Köyümde ailemle birlikte yaşıyordum. Belli bir süre sonra annem öldü. Babam da ölünce ona buna muhtaç oldum. Köyün ileri gelenleri benim bu durumumdan yararlanarak bana sarkıntılık etmeye kalktılar. Damgaladılar beni. Bir taraftan açlık belası, bir taraftan damgalanmak...

Bundan sonra köyden ayrılarak İstanbul'a geldim. Geldiğimde bir ev tutup erkeklerle ilişki kurarak para kazanmaya başladım, ama uzun sürmedi. İhbar üzerine ev basıldı. Bizi yaka paça karakola götürüp kötü, sidik kokan bir yere attılar. Bir polis gelerek, bana teklifler yaparak, kabul edersen seni burdan kurtarırım dedi. Emeline kavuştuktan sonra ben çıkmak isteyince güldü bana, küfürler savurup, bir de tekme atarak çıktı gitti.

Sonra tekrar yakalandım ve biraz yattıktan sonra "nasıl olsa sen bu işi sürdürüyorsun, bari yasa dışı yapma" diyerek jandarma beni bu geneleve teslim etti.

-İsteseniz bu işi bırakabilir misiniz?

--Biz bu işe başlarken bu kadar pis bir iş olduğunu bilmiyorduk, içine girdikten sonra daha iyi anladık. Aslında genelevde çalışmak varya, dünyanın en zor işi. Çok yıpratıyor adamı. Normal ev kadınlarına karşı davranışlarla bize karşı kavranışlar çok farklı. Bize kullanılacak mal gibi bakıyorlar. Bu işten ayrılırsak başka iş yapamayız. Kimse bizimle konuşmaz, kimse bize iş vermez, kimse bizimle evlenmek istemez. Ondan ayrılamıyoruz.

-Peki, sizleri bir kıskaç altına alan bu mesleğin kalkmasını, genel evlerin kapatılmasını istermisiniz?

—İstemez olur muyum? İsteriz elbette. Ama bir şartla isteriz. Burası kapatıldıktan sonra bizlere, örf ve adetlere ters düşmeyecek bir iş verilirse. Bizimle ilgilenenler hoş ilgilenen de yok ya, bize uygun işler bulursa biz kapatılmasını isteriz.

Kadınların kurtuluşu emekçi halkın kurtuluşundan ayrılamaz

Kadınların gerçek anlamda özgürleşmesi insanın özgürleşmesinin bir parçası olup ancak kapitalist sömürüye son verilmesi ile gerçekleşebilir.

Bu nedenle kadınların kurtuluşu, kapitalist sömürü düzenindeki eşitsizlik ve baskının kaynağı üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırmayı hedefleyen işçi sınıfı mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Üretim araçlarının kollektif mülkiyeti üzerine kurulu sosyalizm, kadın sorununun çözülmesi yolunda bilinçli çaba gösterilen bir süreçtir.

Kadınların toplumsal üretime en yaygın biçimde katılması, toplumsal yaşamın her düzeyinde söz ve karar sahibi olmasının sağlanmasının yanısıra ev işlerinin ve çocuk bakımının kamu görevi olarak toplum tarafından yapılması nın koşulları da sosyalizmde hazırlanır. Ama bunlardan da önemlisi sosyalizmde, sınıflı toplumun kadını erkekten aşağı gören her türlü ideolojisine amansız bir savaş açılmasıdır.

Ve kadınlar
Bizim kadınlarımız:
Korkunç ve mübarek elleri
İnce küçük çeneleri, kocaman
gözleriyle
Anamız, avradımız, yarimiz,
Ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
Ve soframızdaki yeri
Öküzümüzden sonra gelen,
Ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis
yattığımız,
Ve ekinde, tütünde, odunda ve
pazardaki,
Ve kara sapana koşulan
Ve ağıllarda
Işıltısında yere saplı bıçakların
Oynak ağır kalçaları ve zilleriyle
bizim olan kadınlar,
Kadınlar
Bizim kadınlarımız
Şimdi ayın altında
kağnıların ve hartuçların peşinde
Harman yerine kehribar başaklı
sap çeker gibi
Aynı yürek ferahlığı
Aynı yorgun alışkanlık içindeydiler.

Nazım HİKMET

TV KÖŞESİ

21.20 TV'DE SİNEMA

BU FİLMİ KAÇIRMAYIN

25.SAAT

Yönetmen: Henri Verneuil
Oynayanlar: Anthony Ouinn, Virna Lisi, Michael Redgrave, Alexander Knox

Bu akşam saat 21.20'de "25' İNCİ SAAT" adlı film yayınlanacak. 2. Dünya Savaşı öncesi ve savaş boyunca milyonlarca örneği yaşandı. Bir adamın öyküsü savaşın acımasızlığı ve insanların felaket anındaki değişik tavırları iç içe verilmektedir.

Johann ve Suzanna Romanya'da yaşayan bir çifttir. 1940'da Almanlar Romanya'yı işgal edince yahudiler toplanarak, Sovyet sınırında siper kazma işine gönderilirler. Polis Müdürü Dobrescu, Suzanna'ya göz koyduğundan yahudi olmadığı halde Johann'ı da çalışma kampına gönderir. Daha sonra olaylar hızlanır, Johan ve 3 arkadaşı toplama kampından kaçarak Macaristan'a giderler. Burada Johann'ın Romen olduğu ortaya çıkar, tutuklanarak Almanya'ya gönderilir. Olaylar çok daha şaşırtıcı bir biçimde gelişerek noktalanacaktır.

25. Saat gerçek olaylardan yola çıkarak, genel insanlık anlayışı içinde faşizmi lanetleyen bir film. İnsanları ırklarına, kafataslarına göre ayıran, haklıdan yana çıkan herkesi yokeden Hitler Faşizmi son derece etkleyici bir tarzda anlatılıyor. Özellikle Johann'ın kafatası ölçülerinin incelendiği bütün gerçekleri bütün çıplaklığıyla izleyicilerin gözönüne seriliyor. Film şusözlerle noktalanıyor: "Esas suçlu gaddar olan savaş, gülün, mutlulukla gülün! İzleyiciler, mutlaka ekranlarınızın başında bulunun ve böyle bir filmi kaçırmayın.

GRAHAM VE ARKADAŞLARI — 19.05

William'ın haftası

"William'ın Haftası" adlı 3. bölümde Graham ve arkadaşları okuldaki müsamerede peri rolünü Mildrit'in oynamasını istemezler. Ama sonunda cariye rolüne bile razı olurlar. Çünkü Mildrit hastalanmış ve tüm rolleri kendileri oynamak zorunda kalmışlardır.

Bir yandan "ailesine, öğretmenlerine, milletine bağlı çocuklar yetiştiriyoruz" nutukları, diğer yandan çocukları maceraya özendiren, onlara ters değer yargıları aşılayan (!) çocuk filmleri. Programlardaki en küçük insancıl ögeleri bile makaslayan denetçiler, bu tür filmlerin ekrana gelmesine hiç ses çıkarmıyorlar.

TV de BUGÜN

19.00 HABERLER
19.05 GRAHAM VE ARKADAŞLARI
19.30 ANADOLU'YA
20.00 HABERLER
20.30 UYKUDAN ÖNCE
20.50 TÜRK SANAT MÜZİĞİ
21.20 TV'DE SİNEMA
22.50 HABERLER

Demokrat Çocuk

Nasıl okuyacağız ?

Geçen haftaki 'sohbet'lerimizden biri 'ne okuyacağız' konusuna değiniyordu. Bugün ise sizlerle 'nasıl okuyacağız konusu üzerinde duralım.

Kitap okuma biliyorsunuz büyük ölçüde birşeyler öğrenme, başkalarının gözlemlerinden, deneyimlerinden, düşüncelerinden yararlanma için yapılır, yapılmalıdır. Bu yüzden, bütün bunları gerçekleştirebileceğimiz bir okuma alışkanlığı kazanmalı, bir okuma biçimi yaptamalıyız kendimize.

Herşeyden önce okuduklarımıza dikkatli, eleştirel bir gözle bakmalıyız. Nasıl ki her söylenene inanmamız gerekmezse her okuduğumuza da üzerinde enine boyuna düşünmeden inanmak olmaz.

Düşünme yeteneğimizi geliştirmeye yardımcı olması için okuduklarımızı arkadaşlarımızla tartışmak yerinde olur. Böylece arkadaşlarımız da yararlanır görüşlerimizden, okuduklarımızdan. Hem de bu yöntem kitaplarda yazılanları kelime kelime ezberlemek gibi bir olumsuzluktan kurtarır bizi.

Bunun yanısıra bir de okurken –kitabın üzerine değil de ayrı kağıtlara– notlar alırsak hem tartışırken kolaylık sağlar bize, hem de ilerdeokuduklarımızı notlara bakarken daha kolay anımsayabiliriz. Hatta çok okuyan arkadaşlarımız bu notları konularına göre ayırıp, ayrı zarflar içinde saklayabilirler. Böylece günün birinde bir konu üzerinde araştırma yapmamız gerekirse o konuda daha önce okuduğunuz şeyleri kolayca derleyebilirsiniz.

Güneş Ağabey

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

Gazetelerin toplum yaşamında olumlu ve olumsuz ne kadar etkin olduğunu bilmeyenimiz yoktur. Modern gazeteciliğin ilk yıllarında Amerika'nın o zamanki en ünlü gazete patronu, bir fotomuhabirini İspanyollara karşı ayaklanan Küba'lıların resimlerini çekmek üzere Küba'ya yollar. Foto muhabirinin Küba'da böyle bir ayaklanma olmadığını bildirmesi üzerine gazete patronu, muhabire şu telgrafı çeker: "Sen fotoğrafları çek, ben ihtilali çıkarırım"

Bu telgraftan sonra diğer etkenler ve gazetenin yalan, uydurma haberleri sonucu, 1898'de Amerika–İspanya savaşının başladığını ve bu gazetenin günlük satışının 1 milyonu aştığını biliyor muydunuz?

SİZLERDEN

Zıp Zıp Kanguru

Kanguru, yaşadığı Avustralya kıtasının simgesidir. Arka ayakları üzerinde zıplayarak çok hızlı koşar. Bir başka belirgin özelliği de karnında kesesi olmasıdır.

İnsanlar annenin vücudunda gelişir. Zamanı gelince dünyaya gelir. Kanguru yavruları ise küçük bir parmak büyüklüğünde doğar. Korumasız minik kanguru annesinin kesesine yerleşir, orada beslenir, büyür. Anne, kendisini koruyacak duruma gelinceye kadar yavrusunu cebinde taşır.

BİLMECE BULMACA

Hem yaşınız... Hem sayınız...

Arkadaşlarınızı çevrenize toplayın, ellerine de kağıt, kalem verin, ve onlara aşağıdakileri söylemeye başlayın;

– İstediğin 5 haneli bir sayı yaz,
– Bunu (2) ile çarp,
– (5)ekle,
– (50) ile çarp,
– Toplama yaşını ekle,
– 365 günü ekle,
– 615 çıkar.

SONUCUN SON İKİ SAYISI ARKADAŞINIZIN YAŞINI–BAŞ KISMI DA ARKADAŞINIZIN YAZDIĞI SAYIYI GÖSTERİR.

ÖRNEK

– 12345
– 24690
– 24695
– 1234766
– 1235131
– 1234516

